

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

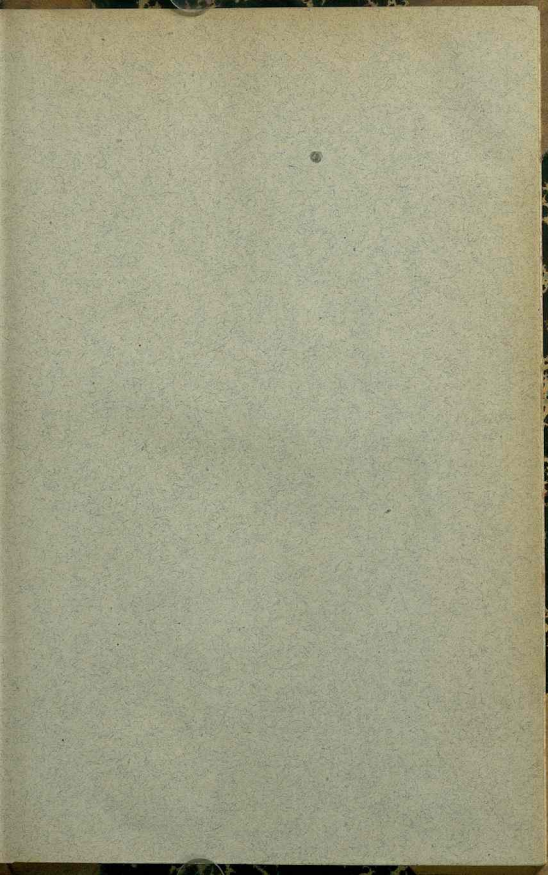
Forfatter(e) Author(s):	Olsen, Vilhelm.
Titel Title:	<u>Mens Myrterne visne : en Fortælling.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : Konrad Jørgensens Forlag, 1891
Fysiske størrelse Physical extent:	128 s.

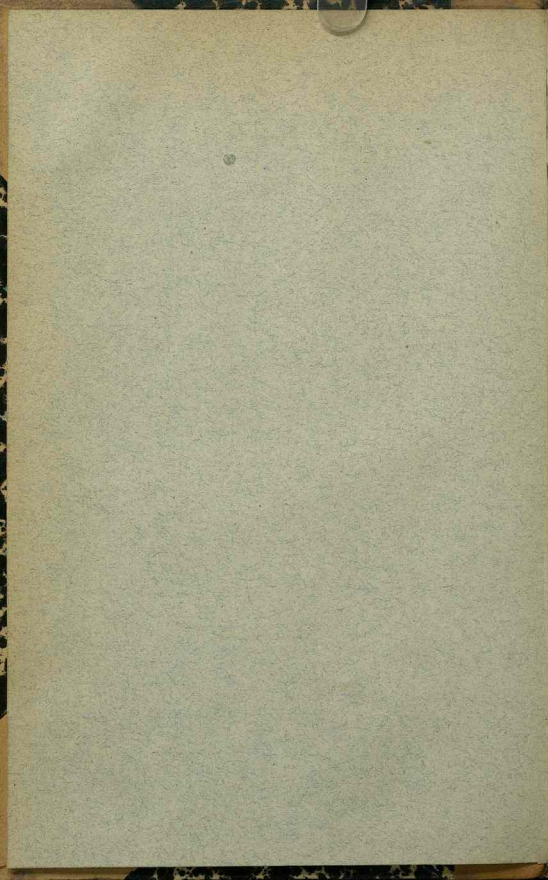
DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

VILHELM OLSEN

MENS MYRTERNE VISNE

— ■ —
EN FORTÆLLING

KØBENHAVN
KONRAD JØRGENSENS FORLAG

1891

VERBODEN TOEGANG

MEANS MYSTERIEUSE VISIE

DE VERVOLGERS

1912

DE VERVOLGERS

I.

Det var i Foraaret 1885. Han var den Gang fire og tyve Aar gammel og havde været Huslærer hos Proprietær Mogensens et Aars Tid.

I Dag havde han Eftermiddagen fri; for de to af Drengene — der var tre i det hele — havde faaet Lov at køre bort med deres Forældre, og han kunde derfor tilbringe Tiden med sine Bøger inde i sit eget Værelse, der var i Stuehusets østre Gavl. Han sad ved Vinduet, hvorfra han kunde se et Hjørne af Haven. Det var en straalende, blaalufted Dag, hen mod Midten af Maj. Op mod den blaanende Foraars Himmel stod Kirsebærtræerne med fine Blomsterskyer, der havde drysset en Regn af hvide Blade paa den fugtig-mørke Gang langs Havegærdet.

Hans Sind var fint bevæget af de klare Farver derude fra Haven og af, at han sad der i det milde, dæmpede Skær, som den solfyldte Luft kastede ind

i hans Stue. Kendeligt nok var han modtagelig for saadanne Naturindtryk; der laa stille Begejstring over hans klare Pande, hvorfra det brune Haar i bløde Lokker lod sig stryge tilbage. Men alligevel var der Præg af Sindslidelse i dette Ansigt, især i de milde Linjer ned om den næsten kvindelige Mund, hvor det var, som om en stille Smerte ofte havde bævet, og dybt i de blaagraa Øjne laa der Vemod og drømte.

Til Afveksling, naar han havde set ud i Haven, læste han i en Bog. Den var elegant indbunden, i asurblaat Bind, og han holdt den meget varligt i et Omslag. Han tog ligefremt næsten ømt paa den — og hvem ved, maaske fik han det allerfineste af sin Stemning fra denne Bog, nogle Viftninger af »das ewig Weibliche«.

Han havde nylig faaet den tilbage, efter at have laant den ud til Proprietærfolkens attenaarige Datter, Bodil. Naturligvis handlede den om Kjærlighed. Han havde saa ofte tidligere selv læst den med sværmerisk Følelse, men nu var det, som om den havde faaet en ny Ynde. Han bildte sig næsten ind, at den unge Piges Sjæl, der sikkert havde følt Elskov under Læsningen, havde givet Bogens Blade noget eget fint, der ligesom Duft strømede til hans Sind. Og saa tænkte han paa, om hun vel ikke, ligesom han, havde siddet og fantaseret, mens hun læste . . . Mon hun ikke havde tænkt paa ham? . . . Og især her, hvor Bogens Elskende

med bævende Glæde begynder at ane hinandens Følelser . . . Det var virkelig dejligt! Han vilde mærke sig Siden, hvorpaa det stod, men — pludselig følte han et Stænk af Væmmelse, ligesom naar man opdager en styg Larve i en køn Blomst, man har i Sinde at lugte til: Han huskede, at dette Tal, der stod i Margen, havde været Numer paa en af hans Kammerater fra Militærtjenesten, en raa og nederdrægtig Karl. Det pinte ham ligefrem forfærdeligt at træffe det her, og det hjalp ikke, alt hvad han vilde indprænte sig, at dette Tal havde i Tidens Løb været Numer paa mange, baade gode og slette Mennesker, og at det havde staaet paa mange, baade gode og daarlige Bogsider — den forstemmende Følelse vilde ikke gaa bort. Saa skar han Tallet ud for paa den Maade at frigjøre sig, men Skønhedsfølelsen vilde alligevel ikke mere vende tilbage; det tungsindige og vemodige Præg i hans Ansigt blev aldeles tydeligt, og han gik hen og stillede Bogen ligegyldigt ind.

Det forstemmende Indtryk vedblev at virke som Livslede, der var kommet ind i Sjælen, eller som noget sviende, der havde truffet et sygt Punkt derinde. Det var, ligesom det langsomt fortærede Evnen til at føle Lykke og Glæde; han fik derimod nu en Følelse af Usselhed — ja af Synd. Han begyndte at fordømme den Følelse, som Tanken om Bodil havde vakt; den maatte jo ogsaa være let

forgængelig, kunde umuligt vokse af sunde Rødder — naar han var forlovet med en anden Pige . . .

Han vilde frigøre sig for alle Tanker om sit eget Sjæleliv, gik hen til Boghylden og søgte efter et eller andet med »tørt« Indhold, fik fat paa en længere Afhandling om »Absolutisme og Constitutionalisme«, der stod i et Tidsskrift, han engang tilfældigvis havde købt, men aldrig læst; han kom dog ikke ret langt ind i det sejge Stof og kunde ikke samle Tankerne til Forstaaelse af en eneste Linje, lagde derfor Bogen fra sig og besluttede sig til at gaa ud i den friske Luft.

II.

Han gik ud i Haven, hvor en mild Vestenvind viftede igennem med vaarlig Lugt af Muld og blomstrende Æbletræer. Han var overordentlig modtagelig for Naturens Indtryk, og mens han gik Gangene rundt, sugede Sindet Sundhed af Vindens Viften, Blomsterduften og de milde Solstraaler, der gled skraat ind gjennem Træerne og ned paa Græsset; uden at han tænkte paa, hvordan det gik til, følte han igen Foraarets vidunderlige stille Jubel i Brystet. Han var jo dog endnu et ungt Menneske med vaagne Sanser.

Op nu stod han et Øjeblik nede ved Stuehuset og saa paa Vinrankerne, som sad op ad den sol-

varme Mur og fik smaa, brune Skud. Da gik der pludselig et lille Ryk igennem ham — der blev lukket et Vindu op lidt længere henne. Det var et af de til Bodils Værelse, og det var hendes Haand — en lille, buttet Haand, der hægtede det fast — og hendes Underarm, hvid og blød og trind der midt paa, hvor det sorte Kjoleærme sad stramt om den, nu hun strakte den ud.

Der fløj en let Rødme over det unge Pigeansigt, som tittede ud, og i samme Øjeblik mærkede han en varm Blodstrøm gennem Brystet.

Hendes sorte Haar laa blankt og glat; men en smidig Lok havde løst sig ud og ned paa den lille, klare Pande. Med et let Strøg jagede Fingrene Lokken tilbage . . . Og saa lænede hun sig i Vindueskarmen.

Og hvad hjalp saa alle Forsæt om at staa der med et roligt Hjærte, og hvad hjalp de hemmelige Skrupler og det dulgte Samvittighedsnag; det havde altsammen ingen Magt over ham mere. Han var aldeles betaget af det fine Skær, der glimtede under de mørke Øjenvipper, skønt hans Blik kun flygtigt turde opfange det, og ligesaa af Kindens ungdommelige Bue, den lige smukke Næse, friske røde Mund og af hendes lidt yppige Dobbeltthage — ja, af hver Ynde, der var i dette lille, kælne Ansigt.

Hun smilte lidt og saa ikke ud til at være saa forlegen som han, da den flygtige Rødme var forbi.

»Naa, endelig har vi da faaet Sommer,« sagde hun.

»Ja . . . her er dejligt herude i Haven.«

»Ja, Vejret er godt . . . Men De ved ellers nok, jeg synes ikke, der er stort ved Haven . . . den er saa gammeldags.«

»Da holder jeg netop saa meget af de store, gamle Trær . . . Og naar man har levet saa mange gode Timer i Selskab med dem, saa tror jeg, det vilde ikke blive saa let, hvis man skulde sige Farvel til dem.«

Saadan anslog han næsten altid en vemodig Streng, naar han talte med hende. Og for det meste saa det ud, som om hun blev paavirket deraf, saa selv om hun ikke kunde bare sig for at komme med et lille, skælmsk Udtryk, saa skete det alligevel saa stilfærdigt, som en Sommerfugl sidder og vipper med Vingerne. Men Samtalen blev derfor ogsaa gjerne noget tvungen, fordi den ene var bange for at sige noget, den anden maaske ikke syntes om.

Han huskede, at i den Bog, hun nylig havde laant af ham, var der mange smukke Naturskildringer, og han spurgte hende, om hun rigtig havde lagt Mærke til dem . . . »Naturen er altid med i vore bedste Følelser.«

»Men De ved desværre nok, jeg har sagt Dem, at jeg aldrig læser Begyndelsen af en Fortælling, naar jeg ser, der staar alt for meget om Naturen og alt det; og kommer der for meget af den Slags længere henne i Bogen, saa springer jeg det over med.«

»Virkelig! . . . Men det er dog ikke rigtigt. Baggrunden, hvoraf Figurerne fremhæves, maa tages med. I Menneskets Sjæleliv er der desuden optaget saa meget af den Natur, det lever i; det kan vi jo se deraf, at Duften af en bestemt Blomst vækker let et Minde, og en anden Duft et andet, hvad der er Bevis paa, at den Gang vi oplevede dette eller hint, har denne eller hin Duft indvirket paa os, selv om vi maaske ikke har været os det bevidst. Og saadan gaar det jo med Synet af en Aftens Solrødme, eller naar vi ser en blomstrende Gren, der svinger i Sommervinden, eller . . . ja, alt. Omgivelserne fylder stadig Sjælen med Indtryk . . . de rummes ligefrem i Sindet.«

Mens han lidt docerende gav denne Belæring, forekom det hende, at han kun saa ud i Luften eller paa en Gren af Træerne, og hun turde derfor hele Tiden se paa ham. Og saa kunde hun ikke nægte for sig selv, at der i hans Ansigt — som hun ellers ikke alle Tider fandt videre kønt — var noget, som indtog hende. Desuden følte hun sig smigret ved, at han altid talte til hende om noget, der var kønt, vidste jo nok ogsaa, hvorfor, og det var et eget Behag at høre det sagt med hans bløde Stemmeklang.

Og hun mente ikke, det kunde være videre slemt at spøge en lille Smule med Elskov; dog somme Tider havde hun mærket noget frastødende ved Tanken om, at en forlovet Mand var forelsket

i hende; men til andre Tider, som i Dag, kunde hun saa føle en æggende Lyst til at se ham være rigtig forelsket, og saa tog hun sig ikke i Agt for, at hendes eget Blod var meget let vakt, saa hun selv mærkede en prikkende Varme i Brystet og ønskede, at Legen maatte vare ved.

Og saa vovede hun, med et fint Smilglimt at sige:

»Saa vil vi altsaa siden efter, naar vi lugter Æbleblomster og ser Solen skinne gennem Træerne, føle det samme som nu.«

»Jeg tror da nok, det vil være Tilfældet med mig,« sagde han og saa ligesom lidt undvigende bort.

»Men hvorfor saa ikke med mig?«

»Aa, jo . . . maaske ogsaa.«

I det samme gik hun hastig tilbage fra Vinduet, og han hørte hende spørge: »Hvad er der saa?« Det var nok en af Tjenestepigerne, som havde kaldt paa hende. Han hørte hende lukke Døren op og gaa ud af Værelset.

Han blev staaende lidt; men da hun ikke kom tilbage, gik han langsomt hen gennem Haven og ud gennem Laagen til Marken, gik op over Græsgrene, op mod Bakkerne, syd paa. Egentlig tænkte han sig ikke noget Sted at gaa hen, gik kun, fordi det urolige Blod ikke tillod ham at være stille. Og hele Tiden tænkte han paa og saa endnu for sine Øjne Billedet af den unge Pige, som hun

havde staaet der i det aabne Vindu. Hendes sidste Bemærkninger lød endnu lokkende i hans Øre med Elskovens vidunderlige Melodier. Men alligvel var der dybest i Sjælen en Uro, næsten en Følelse af Ulykke, som han selv var Skyld i; dog havde disse Stemmer i Øjeblikket ingen Magt. Var det Synd, at han elskede Bodil, saa var det en af disse søde Synder, som det syntes Salighed at leve i; saa længe Elskovsfølelsen havde den største Magt, var Syndsfølelsen snarest som en Tilsætning af noget kostbart, og saa kunde Samvittighedens Bebrejdelse døves med Spørgsmaal som disse: Hvad kunde han gjøre for, at han maatte elske Bodil? Og hvad kunde han gøre for, at han var kommen her til denne Gaard? . . .

Det var næsten Aften, da han naaede op paa en af Højderne i den lange Bakkerække, som syd for Mogensens Gaard strakte sig fra Vest til Øst, hvor den saa længere henne bøjede mod Nord, saa den som en Halvcirkel omsluttede det lille Strandlandskab, hvori Gaarden laa. Fjernt mod Vest blinkede en Vig med det store Hav bag sig, og fra Nord havde dette Hav ogsaa bøjet en Vig ind, næsten ind til Mogensens Gaard, men mellem disse to Vige trak Nættet ud i Nordvest, endende i en Pynt med frodig Løvskov, som lysegrøn og nydelig strakte sig i Bad i det blanke Hav, hvor den gyldne Sol i dette Øjeblik dukkede ned, sendende milde Straaler op i den glasklare Luft.

For ham var det, som hvilede der Elskovs Trolddom over denne Egn; især naar det var Sommer. Den havde spundet et Spind af usynlige Traade om hans Sjæl; og det vilde være ham umulig at rive sig løs uden at lide en stor Smerte. Bare Tanken om, at en Gang maatte han vel rejse, gjorde ham vemodig, og næsten ligesaadan var det, naar han som nu vendte sig og saa mod Syd, hvor Vejen sneglede sig ned ad Bakkernes Skraaning, derpaa lige ud over de store Enge og videre som en lys, bugtet Stribe op over det bakkede Land hinsides Engene. Det var underligt at tænke paa, at det var Vejen ud til hans tidligere Liv, og næsten som en Fange saa han paa den, men som en Fange, der ikke ønsker Frihed.

Men saa standsede hans Blik ved et Punkt nærmere ved, paa denne Side Engene, hvor en Flok store Trær ragede op fra en Lavning, der var mellem Bakkerne, og ved Synet af disse Trær paakom der ham en blandet Følelse af Undseelse, af Forlegenhed, af noget besværligt.

Der laa et Hus mellem Træerne; men der hvor han stod, kunde han ikke se det. Det Hus havde ellers i den senere Tid voldet ham mange, mange Tanker. Han havde endog alvorligt tænkt paa at leje Huset, var næsten nødsaget til at gjøre det, og det var af den Grund, han nu ved Synet af Træerne fik en saadan pinlig Fornemmelse.

III.

For at forstaa, hvad der havde kunnet bringe ham paa saadanne Tanker, maa der gaas lidt tilbage i Fortællingen.

Det var for et Par Maaneder siden, at han i en Avis læste et Stykke om, at i den Egn, hvor hans Kæreste havde sit Hjem, var der i et Aaløb fundet Liget af en ung Pige, og at ingen endnu vidste, hvem den druknede var. Ved at læse dette, var der pludselig jaget en hemmelig Rædsel igennem ham, idet han var kommet i de Tanker, at det muligt var hans Kæreste, der var endt paa en saa sørgelig Maade, og at hun maaske havde aflivet sig, fordi hun, som hun den Gang nylig havde ladet fremskinne i et Brev, havde begyndt at tvivle paa hans Kærlighed, fordi han hele denne Vinter havde skrevet saa sjældent og altid saa kort. Ganske vist havde det omtalte Brev ikke været saa haabløst, at det kunde give ham nogen Grund til at tro paa det forfærdelige, men i den Sindstilstand, han var, og med Bevidstheden om, at han ikke var saa tro mod hende, som han burde være, var det jo ikke saa underligt, at de mørke Fantasier stormede ind paa ham. Og han havde saa ikke engang kunnet berolige sig ved Tanken om, at hvis det var hans Kæreste, der var forsvundet, maatte hendes Forældre dog, naar Meddelelsen om den druknede naaede dem, have begæret at se Liget og genkendt det; nej, han havde ligefrem levet i en rædsom Sjæle-

kvide, indtil han havde skrevet til sin Forlovede og faaet et varmt Brev til Svar. Men skønt han derved havde forvundet sin værste Nød, var Samvittighedsnaget endnu levende, og desuden var Sindet blevet vakt til ømmere Tanker om den Pige, der havde skænket ham sin Tro, og som han vidste hang ved ham med en rørende Kærlighed. Skrækken havde for Alvor faaet ham til at føle, hvilken skrigende Synd det var at bedrage hende, og han havde med al Vilje lovet sig selv, at det aldrig skulde ske.

Saa havde det truffet sig i de samme Dage, at Fru Mogensen tilfældigvis var kommet til at omtale en Huslærer, som var gift, hvilket hun mente var et temmelig enestaaende Tilfælde. Det havde saa givet ham Tanken om, at han vist ogsaa burde gifte sig, hvis Mogensens vilde tillade det.

Og saa var det, han var kommet til at tænke paa Huset, som laa der nede paa Bakkernes Sydskraaning. Der havde i sin Tid boet en Præstenke; men for Tiden var der ingen, hvorfor Huset var averteret til Leje, og det var maaske endda til at faa for en forholdsvis billig Penge.

Tildels for at berolige sin Samvittighed, og tildels ogsaa for ramme Alvor havde han saa skrevet til sin Kæreste derom, og forbavsende hurtig havde han fra hende faaet et Brev, hvori han tydeligt skimtede, at hun havde sat Himmel og Jord i Bevægelse derhjemme for at faa Brylluppet i Stand. Det skulde være i dette Foraar, senest sidst i Maj,

og hun skulde nok have alt i Orden for sit Vedkommende.

Det lignede hendes barnlige, troskyldige Sind, hendes Naivitet, hendes varme Hjerte at tage fat med en saadan Iver og med en Forventning om Lykke, som om hele Fremtiden var et dejligt Landskab i Solskin. Men paa ham havde hendes glade Brev virket forstemmende og aabenbarede, at han alligevel kun halvvejs ønskede at giftes med hende. Hvordan skulde han gengælde hendes varme Kærlighed? Han led ved Følelsen af, at selv om han kunde være hende tro, kunde han kun give hende et tomt Hjerte. Og desuden stillede de Smaating, som det var at leje Huset, tale til Mogensens om Sagen o. s. v., sig op for ham, som stod han pludselig foran de største Vanskeligheder, noget Menneske kan have at overvinde. Derfor havde han bestandig kun tænkt over Sagen, sat den op og sat den op og efterhaanden fortrudt, at han selv havde begyndt paa den. Det abnorme, der var i, at han som Huslærer, ovenikøbet med en meget lille Løn, havde besluttet at gifte sig, kom til at staa for ham som noget forfærdelig latterligt. Ved nøjere Eftertanke forekom det ham desuden lidet sandsynligt, at Mogensen vilde give Tilladelsen, eller kanske vilde han ikke beholde ham i Pladsen.

Men Spørgsmaalet om, hvad Bodil vilde sige, var dog det, som han havde tænkt mest paa. Straks da han havde faaet Tanken om at gifte sig, og mens

den ømme Medlidenhed med hans Kæreste endnu havde Overtaget i hans Sjæl, dæmrede der tillige i hans Bevidsthed en hemmelig Glæde over, at han saa alligevel daglig kunde leve i Bodils Nærhed; hun vilde blive hans og hans Hustrus Veninde, men heller ikke mere, for det vilde komme ganske af sig selv, at naar han først var gift, vilde alle de varme Følelser, han og hun nærrede for hinanden, fornuftigvis blive til Venskab. Og saa var det saadan en let og behagelig Maade at komme ud af det hidtilværende Forhold paa; det vilde ikke volde Sorg eller Smerte.

Men efterhaanden som Samvittigheden kom til Ro, Medlidenheden med hans Kæreste begyndte at kølnes, nye Indtryk af Bodil atter fyldte Sindet, pintes han af den Tanke, at Bodil maaske tog hans Giftermaal fra den latterlige Side, eller, hvis hun elskede ham meget højt (hvad han helst vilde, men ikke rigtig kunde tro), blev hun maaske saa dybt saaret, saa det for Fremtiden var hende umuligt blot at elske ham en ganske lille Smule . . .

Derfor var det, at Synet af de omtalte Trær pludselig lagde noget knugende og besværligt over hans Sind.

IV.

Dagen efter fik han fra sin Kæreste et Brev, hvori hun meddelte ham, at nu havde deres Navne

lydt sammen fra Prædikestolen (han hed Elm, og hun hed Magdalene; men han kaldte hende ellers bare Magda, fordi han syntes, det lød kønnere end hele Navnet) . . . Og saa vilde hun foreslaa, at Brylluppet blev den 27de Maj, og spurgte, om han havde noget at indvende derimod.

Som alle Mennesker med svag Vilje kunde han egentlig kun handle i en Slags Ophidselse; men med hans Kærestes Brev rykkede da endelig Afgørelsen ham saa nær ind paa Livet, at han derved fik det ophidsede Mod, han behøvede for at gaa ind at tale med Mogensen om sine Giftemaalstanker, — skønt de i dette Øjeblik forekom ham at være noget nær vanvittige.

Han var saa heldig at træffe Mogensen og Hustru ene sammen i Dagligstuen; — godt var det, at Bodil var der ikke.

Mogensen, som nylig var kommen hjem fra Marken, sad nu og nød sin Avis. Han var en kraftig, snart halvhundredaarig Mand med djærve Ansigtstræk og blondt Fuldskæg; vel nok lidt stolt og selvbevidst, men en af disse sindige Naturer, der paa en rolig Maade fremtvinger Respekt.

Den unge Lærer havde altid følt det; og det var derfor intet Under, at han i dette Øjeblik, da han havde en saa kilden Sag at afgøre, var en Del forfjamsket, talte lidt stammende og afbrudt, hulter til bulter i Tingene, fordi Blodet pludselig blev altfor tykt og varmt inde i Hovedet, og Tankerne derfor

umulig kunde være klare. Alligevel var det med en vis Fart, han fik sagt alt det, han vilde sige, og det lykkedes da ogsaa nogenlunde for ham at gøre sig forstaaelig.

»Høhm — m! . . . ja — e . . . (Mogensen kom foreløbig ikke længere i sit Svar, men gav sit svære Skæg en god Gennemstrigling med højre Haands Fingre) ja — e . . . det er jo en noget løjerlig Geschichte . . . Lønnen er jo noget lille; den er Pinedød ikke til at gifte sig paa . . . Høhm — m! . . . og der kan jo ikke godt gives mere.«

Elm havde heller aldrig tænkt paa at faa forhøjet Lønnen, nej, slet ikke! skyldte han sig at sige og folte derved en vis Lettelse, forklarede saa, at hans Kæreste var eneste Datter af et Par Møllerfolk; — rigtignok var det kun en gammel Vandmølle, de havde, og kanske var de heller ikke meget formuende, men nogen Medgift vilde der vel nok vanke . . . og saa gik det vel nok foreløbig.

Ja, saa kunde det virkelig saa godt lade sig gøre, at han giftede sig, mente Fru Mogensen. Drengene vilde vist ogsaa blive meget kede af det, hvis han rejste — især Niels (den yngste). Det var jo desuden heller ikke heldigt at skifte Lærer altfor tit, henvendte hun sig til sin Mand, og det blev da ellers nødsaget til; for man kunde da ikke forlange af en Lærer, at han skulde leve som en Munk . . .

Naa, det var nok, fordi hun havde omtalt en

Huslærer, som var gift, at Elm var kommet paa lignende Tanker, sagde hun saa og smilte mildt til ham . . . Jo, hun kunde nok tænke det . . . Aa, det var virkelig morsomt! Og det kunde saamænd nok ogsaa gaa. Kunde det ikke?

»Høhm . . . ja — e . . . det er jo en vanskelig Sag at sige noget til . . .«

»Nej, naar de unge Mennesker mener, at de nok kan klare sig, saa tror jeg ikke, vi skal indvende noget derimod. Elm kan jo derfor undervise Drengene lige saa godt som hidtil. Jeg kan da ikke se, hvad der kan være til Hinder for, at vi giver vort Samtykke.«

Mogensen havde ikke noget imod at beholde Elm som Lærer, og naar det unge Par mente at kunne leve af frisk Luft og Fuglesang, saa . . . ja, saa sluttede han med en kraftig Rømmen, der vel betød, at han havde sagt et afgørende Ord.

Hans Hustru — og hun maatte jo kende ham — lagde hans Rømmen ud saaledes, at han havde givet sit Samtykke.

Elm vidste iøvrigt nok, at det var hende, der havde det meste at sige, hvad Børnenes Opdragelse angik. Hun var sikkert ogsaa rigere aandeligt udviklet end sin Mand, og en varmere Natur. Opdraget som Plejedatter af en Præst (den Præst, som havde anbefalet Elm til Huslærerpladsen), var det ligesom hun havde bragt noget af Præstegaardens Finhed og rolige Hygge med til sit nuværende Hjem.

Med sit sorte Haar, sine mørke Øjne og flere af Ansigtets bløde Linjer lignede Datteren hende.

Fruen betragtede det altsaa som afgjort, at Elm kunde gifte sig og alligevel beholde sin Plads. Hun forespurgte sig lidt forsigtigt om hans Forlovede, om han mente, hun kunde finde sig i at bo her i denne afsides Egn o. s. v. Og saa talte de om Huset, han havde tænkt at leje.

I det samme gik Bodil gennem Stuen. Skønt Elm kun flygtigt saa paa hende, opfangede han dog hendes forundrede Blik, der sagde ham tydeligt nok, at hun godt forstod, der blev forhandlet noget vigtigt. Hun hørte dog vist ikke bestemt, hvad det var og havde heldigvis Takt nok til ikke at blive og høre efter.

Men hvad vilde hun sige, naar hun fik det at vide? . . . Han var næsten bange for, at Mogensen og Hustru kunde se ham helt tilbunds i Sjælen og opdage den Magt, Bodil havde over ham, vilde helst være fri for at samtale længer, undskyldte sig med, at han maatte gaa, for endnu samme Aften at leje Huset. — Og han gik.

V.

Den Morgen, han skulde rejse bort og holde Bryllup, maatte han staa meget tidlig op for at komme med første Tog; der var et Par Mile til

Stationen. Klokken tre var han da ogsaa færdig til at gaa, og da var endnu ingen andre i Gaarden oppe.

Vejret var godt; Luften lun og lydhør, Himlen skyfri, og forneden i Øst begyndte nogle fine Glimt af Morgen. Da han kom op mellem Bakkerne, stod han et Øjeblik og saa sig tilbage. Gaarden syntes endnu slumrende dernede; og ude i Nord og Nordvest laa Havet i dunkel Ro, — men kun selve Havet; thi Tærner og Maager og andre Strandfugle vare vaagne, og deres Stemmer lød der ude fra som blandede Toner af Alverdens Sange, mens over ham og rundt om Luften dirrede af Lærketriller.

For ikke at blive følsom ved Afrejsen, søgte han at lade være at tænke dybt over noget som helst, bare lade, som det var en Lystrejse, han gjorde; og Fuglesangen og den rene Luft hjalp ham nu til at beholde denne ligeglåde Friskhed i Sindet. Han følte noget af den samme frejdige Rejsestemning, som han havde kendt fra Fodrejser i tidligere Dage, naar han uden Maal eller Med havde higet frem efter nye Indtryk: Legemet spænstigt, Blodet brusende af Rejsejubil, Tankerne som et Trækfugletog højt i den blaa Luft . . .

Mens han gik sydpaa over de store Enge, dagedes det mere og mere; de fine Glimt i Øst blev myldrende Guldkorn og endelig til Straaler, der skød sig tilvejs . . . og langsomt steg Solen op bag fjerne Skove.

Og saa gik han op over Bakkerne og videre, Bakke op og Bakke ned. Trætheden begyndte da at melde sig, ikke alene i Legemet, men ogsaa i Sjælen, hvorover der lagde sig en tungsindig Skygge, noget graat i graat, noget inderlig kedsommeligt.

I en saadan Stemning blev han et Øjeblik staaende og saa sig tilbage, da han omtrent havde naaet Stationen; og det forekom ham da, at Lykken og Solskinnet og alt det, der var Glæde ved at leve i, var han gaaet bort fra. Der langt mod Nord laa Aasene i diset Blaaning, og bag dem var den fagre Strandegn, hvor hans Længsler havde hjemme . . . Der var Bodil. — Nu i dette Øjeblik gik hun maaske ude i Haven, puslede ved Hyacinterne, som nylig var skudt op af den foraarsfugtige Jord, og som de havde staaet og talt om for nogle Dage siden og været forelskede begge to . . . Men nu var han jo i Grunden paa Vej til at rejse en høj Skillemur mellem ham og hende, havde saa godt som sagt hende evigt Farvel i vigtigst Henseende . . .

Dampflojten skingrede og skræmte ham op af de vemodige Tanker; Toget kom dundrende og hvæsende ind til Stationen. Han maatte skynde sig at komme med.

I yderste Øjeblik naaede han ind i en Kupé. Hastværket havde revet ham ud af Fantasierne om Bodil; men under Kørslen begyndte de igen, og op imellem dem dukkede et udfordrende Spørgsmaal: Kunde han blive en god Ægtefælle? Var det ikke

bedre, om han brød med sin Forlovede? . . . Aa, der var ingen Udvej ud af alle disse underlige Gaader, som saadan ukaldede dukkede op i Hjærtet! At bryde med sin Kæreste forekom at være en skrigende Synd; det vilde omtrent være det samme som at dræbe en Menneskesjæl. Men at gifte sig med hende, med den stækkede Elskovsfølelse, han kunde byde, var det stort bedre?

Han sank ind i en viljeløs Sløvhed; men under denne Sindstilstand dukkede der en Tone op i hans Sjæl, og Vognenes monotome Lyd greb den og holdt den fast, saa den forfra og tilende, bestandig om igen og om igen ligesom klang gennem hans Nerver, og uden at ville det maatte han uophørlig nynne et af Versene, der var til Tonen:

»Hr. Oluf han rider saa vide om Land
— hildes han, hildes han —
og til sit Bryllup saa byder han
— de røde Luer i Brand.

Bliden Bør hun blæser alt fra Bjergene ud.«

Selv efter han var kommet af Toget, vedblev Tonen at lyde i hans Øre, ja, helt igennem ham, saaledes havde Jernbanerumlen sunget den ind i hans modtagelige Nerver, og han bildte sig næsten ind, at en ond Aand tvang ham til at synge denne Sang om Hr. Oluf.

Thi bød han ikke selv til Bryllup og var hildet? . . .

Han havde ikke skrevet, hvilken Dag han be-

stemt vilde komme; derfor var der ingen Vogn efter ham ved Stationen, og han gik da ene sin tankefulde Vandring til Magdas Hjem.

Da han efter en halv Times Gang nærmede sig den gamle Møllegaard, kom en ung, slank Pige farende ham imøde omme bag Ellekrattet, der omgav Mølledammen. Hun var iført en lilla, smaastribet Bomuldskjole, og om den smækre Midje var der et lakeret Læderbælte med blankt Spænde. Hendes brune Haar var i Dag noget skødesløst sat op. saa hun maatte give det nogle Strøg tilbage med Hænderne. Fordi hun ingen Hat havde paa, maatte hun misse lidt med Øjnene i Solskinnet, eller — maaske ogsaa noget af Undseelse; for der var ligeledes Undseelse i Smilet, da hun rødmende kastede sig i den unge Mands Favn og lagde Hænderne om hans Nakke.

Hun trak Vejret med smaa, hurtige Pust, som hun plejede, naar de mødtes efter lang Adskillelse; men han følte en underlig klam Mathed overfor al denne Æmhed.

Pludselig slap hun og spurgte ivrigt, om han var meget sulten eller træt, og beklagede, at han ikke havde skrevet, hvornaar han kom, saa de kunde hentet ham. Og saa snakkede hun løs om al den Travlhed, der var i Anledning af Brylluppet; og der var saa meget, hun skulde vise ham.

Hun trak ham med sig og vilde, de skulde gaa ind gennem Havestuen og ubemærkede komme op

i Øverstestuen; for hun vilde have ham for sig selv et Øjeblik, mens hun havde Tid. Siden var der saa meget for hende at bestille.

De kom da ind i Øverstestuen, — og naturligvis skulde han se Brudestadsen. Og hvor var hun saa ikke øm og barnlig, som hun stod der og fortalte om det altsammen! Uden at han fik Lov til selv at tale ret meget drog hun ham med sig i sin Iver; hendes naive Livlighed smittede ham, saa han virkelig maatte begynde at smile lidt med. Dog virkede det af og til lidt forstemmende paa ham, naar hun med sine Smil bredte Munden altfor meget ud, hvorved det saa tydeligt faldt i Øjnene, at Kindens Oval var noget kort. Han kunde da ikke undgaa at sammenstille hendes Træk med Bodils, og der faldt de aldeles igennem med Hensyn til Regelmæssighed og skønne Linjer, ligesom hun ogsaa saa langt mindre begavet ud. Men saa var der til Gengæld i hendes klare Øjne, hendes aabne Naturlighed, hendes Kærlighed og Troskab noget, han følte, der endnu havde stærkt Hold i ham.

Hans Sind var jo egentlig saa blødt, saa let at lokke, let at bøje; derfor begyndte der i hans Sjæl, trods alle Tanker om Bodil (nu vilde han ogsaa helst være fri for at tænke paa hende) ved dette Øjeblikks Samvær med Magda at spire en stille Glæde over Brylluppet. Dog var det ikke den unge Elskov, han mærkede i Brystet, ikke denne glade Fornemmelse, der er lys og let som Vaarluft og sød

som Fuglekvidder; men det var nærmest en blid Fred, en Følelse af, at han gjorde sin Pligt, og at derved et varmt og trofast Hjerter vilde blive lykkeligt.

Som hans Kæreste havde sagt, kunde hun ikke være meget sammen med ham den Dag; hun maatte ud og hjælpe til i Køkken og Bryggers, hvor et Par Huskoner havde travlt med at stege og bage. Saa gik Elm ind i Dagligstuen, hvor snart efter Mølleren indfandt sig, en midaldrende Mand med en jævn Optræden og i megede Klæder, Han hilste lidt tilbageholdende, halv fremmed paa sin tilkommende Svigersøn, gik stiltiende hen til Pulten og vejede paa den hollandske Vægt en Prøve Hvede, han havde med, stod saa bagefter med nogle af Hvedekornene i den ene Haand, nippede af dem og spiste, som han havde Vane med paa Møllen, sagde imens nogle enkelte, temmelig ligegyldige Ord til Elm. Om han var fornøjet med denne som Svigersøn kunde ikke ses paa ham; dog var heller ikke Tegn paa det modsatte. Der var noget mildt i hans ellers meget alvorlige Ansigt, Præg af religiøst Sværmeri; han var stærkt paavirket af »den indre Mission«.

Han blev ikke længe i Stuen, og Elm sad der saa ene nogle Øjeblikke, indtil Møllerkonen kom ind. Hun maatte i sin Ungdom have set ud omtrent som Datteren, men var nu bleg og sygelig. Hun lignede ogsaa Datteren i det ukunstlede, naive,

livlige Væsen, talte lidt spøgende og meget venligt til Elm. Alligevel opdagede han et Par Gange, da Talen var om, hvordan han og Magda skulde sætte Bo, at der drog en tungsindig Skygge over hendes Ansigt; han forstod, at hun led ved Tanken om, at Datteren skulde forlade hende.

Hendes Moderfølelse virkede dybt paa hans modtagelige Sind, og han maatte alvorligt love sig selv at være rigtig god ved hendes Datter, det vilde være skrigende Synd andet

Bryllupsdagen kom, en smilende Majdag. Da han sad ved Siden af sin hvidklædte Brud, som var rødmende bly, naar hun saa til ham, mens de kørte til Kirken, følte han sig mildt bevæget, og da han ledte hende op over Kirkebakken, var der Højtidsstemning i hans Sjæl. Men inde i Kirken, da Præsten tilspurgte dem, og de lovede hinanden usvigelig Troskab, knugedes hans Sind af det uhyre Ansvar. Dybt paa Bunden af hans Sjæl var der en Usikkerhed, der lod ham ane, at der kunde ske noget forfærdeligt, og det var ingen Trøst, men snarest en Pine, at den Kvinde, han viedes til, var tro som Guld, ti desto mere var det Synd at bedrage hende.

VI.

Et Par Dage efter flyttede de unge Ægtefolk ind i Huset, som Elm havde lejet, og han havde saa

endnu en to tre Dage fri, mens de fik hentet deres Møbler og opstillet dem. Mange Gjenstande var det jo ikke, men næsten alt var nyt, og deres Stue fik derved noget vist ungt og frisk ved sig.

Og hvor havde de saa ikke travlt og snakkede væk og lo og smaaatrættedes; Magda var saa spillende livlig, og det indvirkede paa ham, saa han næsten blev det med.

Især var de saa glade for deres Dagligstue. Den havde Vinduer til Solsiden, og udenfor stod unge Linde. Og naar Sommervinden kom susende i Solskinsvej, og de løvede Lindegrene legede med hverandre, flagrede Løvskyggerne ind i de hvide Gardiner og ned paa Stuens Gulv, hvor de jagede og fangede hverandre i timelange Lege.

For Elm var det næsten som en Drøm, at de nu levede her, og at han fandt dette Hjem dejligt, og Dagene fyldte af Skønhed og Lykke. Det havde jo i Forvejen slet ingen Lokkelser havt for ham. Men saa mærkværdigt blødt og bøjeligt var hans Sind, at han saa fuldstændig kunde leve i Nuet som Barnet, der er tilfreds, naar det har noget skont for Øje. Men denne bløde Modtagelighed hang jo sammen med hans næsten fuldstændige Mangel paa Vilje. Det var af Svaghed, han gav sig hen.

Og naar han tog sin slanke, rødmende Hustru om Livet, mærkede han, at han ikke kunde andet end holde rigtig meget af hende; naar han blødt strøg hendes brune Haar, og hendes klare Øjne saa elskende

ind i hans, saa varmede det i Brystet. Og saadan stod de mange Gange i de Dage, og det endte altid med, at deres Munde mødtes.

Men tit stod de ogsaa med Armene om hverandres Skuldre og saa paa, hvordan Sofa, Bord og Stole tog sig ud — og det lille Maleri over Sofaen var de meget stolte af, for det var lidt fornemt at eje et ægte Maleri, om end det kun var lille. Og saa Blomstertrappen! De holdt begge meget af Blomster, og Magda havde faaet samlet sig en hel Del. De gav Elm smaa spøgefulde Indfald: Rosen var en jødisk Brudepige, hvis Lampe var tændt; Gyldenlakken gav Guldsmykker i Brudegave; en Levkøj bragte blegrodt Flor, og om en Tid vilde Callaen møde med hvide Svøb; det var Klæder til Børn og en Fryd for gode Moderøjne, sagde han smilende, mens hans Hustru trykkede sig rødmende ind til ham.

Og saa havde de jo ogsaa deres store Have at glædes ved. Paa Nordsiden af Huset var det næsten som en lille Lund af høje Elme og Birke; paa Sydsiden var Køkkenhave og Frugttræer, hvorimellem der var Udsigt over de store Enge, som nu havde bølgende Græs.

Der var virkelig saa rart at bo; — og den unge Hustru havde kun lyse Tanker om, hvordan det bestandig skulde blive; men over Elms Sjæl gled der en Skygge, hver Gang han kom til at tænke paa, at han igen skulde undervise.

Endnu havde de nygifte hele Tiden kun levet med hinanden i deres Hjem; men den sidste Dag, Elm havde fri, mente de, det var det rigtige at gøre et kort Besøg hos Mogensens. De gik da hen mod Aften. Elm vilde ellers helst været fri; han mærkede en vis pinlig Fornemmelse, men søgte at være saa ligegyldig, som det var ham muligt. Dog kunde han ikke lade være hemmeligt at udspejde Bodils Miner, da hun modtog Magda. Men der var ikke noget særligt at opdage paa hende. Hun syntes meget rolig og var flink og venlig mod Magda. Siden, da hun viste Magda omkring i Stuerne, gik Elm ud i Haven, hvor han underholdt sig med Niels, og han blev derved friet fra at se ret meget paa Bodil.

Magda var meget oprømt, da de gik hjem, medens Elms Sind rigtignok tyngedes en Smule ved Tanken om, at hans Hustru uden at vide det havde set en Kvinde, der havde vakt saa mange Følelser i hans Hjærte. Hemmeligheden derved nagede ham. Dog søgte han at trøste sig med, at den Elskov nu var noget, der var overvundet og lagt tilbage. Det var vel saa det allerbedste, at Magda aldrig fik noget at vide derom.

VII.

Men saa var det en Dag, at Magda var gaaet ud, en kort Spaseretur. Det var hen mod Aften;

Elm var kommen hjem fra Skolen, havde faaet sin Mad og sad saa og læste. Da hørte han pludselig lette Trin udenfor og saa et Glimt af en kendt Hat og mærkede med det samme en underlig Fornemmelse i Brystet, som næsten fik Hjertet til at banke, da han hørte lette Knoslag paa Døren. Den aabnedes, og Bodil traadte ind. Hun hilste sagte og saa lidt forundret spørgende ud. Da han kom hende imøde og gav hende Haanden, blev hun blussende rød.

»Er Magda ikke hjemme?« spurgte hun hastig.

»Nej, men hun kommer nok straks; hun er bare gaaet lidt ud. Sid ned!«

»Nej, Tak! Jeg skal til at gaa . . . Jeg troede, Magda var hjemme.«

»Aa, det haster vel ikke?«

Han satte en Stol frem og bad hende sidde, tog saa nogle Bøger bort, som var lagt paa Sofaen, og bad hende sidde dér. Men hun blev staaende, med den ene Haand paa Dørgrebet, og samlede Sjalet om sig med den anden.

Med en Fornemmelse af Kejtethed strøg han Fingrene gennem Haaret og bemærkede, at Magda maatte jo straks komme.

Det var i det hele kun et Øjeblik, Bodil stod der; hun saa ned paa sine Fingre, som pillede ved Sjalet, rakte saa Haanden frem til Farvel. Men deres Blikke turde ikke mødes.

Da hun var gaaet, gik han urolig frem og tilbage. Mon hun havde set hans Forvirring? tænkte

han, mens han endnu med en Fornemmelse af Kejtethed strøg Fingrene gennem Haaret. Aa, det var jo ikke værd at ofre en Tanke! Og havde Magda bare været hjemme, saa havde der ikke været en Smule underligt ved det hele . . .

Endelig kom Magda. Hun studsede lidt ved at se ham.

»Hvad er der i Vejen?«

Aa, ingen Ting! . . . Jeg blev ked af at læse . . . her har for Resten været fremmede.«

»Hvem?«

»En, som vilde besøge dig . . . Bodil?«

»Bad du hende dog ikke blive?«

»Jo; men hun gik. . . Men . . . jeg tror, jeg gaar ud lidt.«

»Ja, du skulde virkelig gaa . . . rigtig langt. Du trænger til det, dit Skind! . . . Men gaa saa rigtig langt!«

Han gik. Op mellem Bakkerne mod Vest, fulgte ikke Vejen, men langs et Gærde. Solen var nede, Vesthimlen fint gylden, Luften lun; men han ænsede næsten ikke Naturen, som han ellers elskede saa højt. Han var aldeles optaget af de Følelser, som Bodils uventede Komme havde vakt i ham; og det var Følelser, der brødes med hinanden. Da han besluttede at gifte sig, havde han jo tænkt (eller rettere villet tænke; for ogsaa den Gang sagde Hjertet noget andet), at Bodil kunde gæste ham og Hustru som Veninde, og at han kunde vænne sig til ikke

at føle andet for hende. Men nu mærkede han jo godt det umulige i, at det kunde blive saaledes. Hun vakte jo i hans Hjerte et eget Behag, en sød Fornemmelse, som han kun altfor godt ønskede bestandig at maatte eje. Og dog vilde han kue og slukke denne Elskovsfunke, for det syntes ham langt forfærdeligere, at han elskede Bodil nu, da han var gift, end før, da han kun var forlovet . . .

VIII.

Da han kom tilbage, var Magda gaaet i Seng, hvorfor ogsaa han klædte sig af.

Deres Senge stod tæt op til hinanden.

Først talte de lidt om det dejlige Aftenvejr og om Egnen; men det var mest Magda, der sagde noget; derefter laa de nogle Øjeblikke tavse, indtil Elm sagde:

»Hør, lille Magdal blev du vred, hvis en anden Kvinde var forelsket i mig?«

»Aa, det véd jeg ikke . . . Hvis du ikke var forelsket i hende, saa tror jeg nok ikke, jeg saa forskrækkelig meget vilde misunde hende den Fornøjelse: at være forelsket i dig . . . Men det var ellers et løjerligt Spørgsmaal.«

»Det er da ikke saa løjerligt. Du ved da nok, hvor let Elskovsfølelser kan vækkes, og ad hvilke forunderlige Veje de kan komme . . . og ganske af sig selv . . . Og selv om vi har givet et nok

saa alvorligt Ægteskabsløfte og vil holde det af al Magt, er vi saa derfor vel skærmet mod disse lette Pile, der kan komme fra et Par Øjne eller et Smil . . . ja, du ved nok, hvad jeg mener: fra en anden end den, man er gift med?«

»Du skulde ikke tale saadan.«

»Hvorfor ikke?«

»For det kan du ikke mene noget med.«

Jo, det er da noget, der ikke kan benægtes . . . Og Forelskelser er tit underlige.«

»Ja, men det er kun Pjalte, der saadan kan blive forelskede i flere end én, og hvis Du kunde det, vilde jeg rejse fra dig straks — ikke en eneste Dag vilde jeg være hos dig mere!«

Hendes Ord forfærdede ham. Han svarede ikke, men laa og grublede. I Sovekammeret var der Nattens ejendommelige summende og hviskende Stilhed, og udenfor Vinduet stod Ælmenes mørke Kroner stille og med skarpe Omrids paa Nordhimlens Sommernatsrødme.

Magda fandt det underligt, at Samtalen saa pludselig tabte sig i Stilheden, hvorfor hun spurgte:

»Hvad tænker du paa?«

»Jeg synes, du er meget streng.«

Natten fik atter Lov til at hviske. Først efter nogen Tids Tavshed sagde Elm:

»Jeg er kommet til at se, at der ligger et forfærdeligt Ansvar i at gifte sig . . . Hvis jeg nu . . . saadan . . . ubevidst har elsket andre?«

»Lille Nar! Nu er du altfor samvittighedsfuld igen,« sagde hun, rejste sig paa Albuen, saa hun kunde naa ham med sin ene Haand, og strøg ham over Haaret. »Jeg har jo ikke noget at tilgive dig, for jeg ved nok, at siden du fik mig, har du ingen andre elsket.«

»Vel ikke saadan... men hvis der alligevel har bævet noget, der lignede Elskov, gennem Sjælen et Øjeblik... bare saadan et Øjeblik...«

»Jeg kan jo nok lide dig endda, for jeg ved jo, at saadan som du har elsket mig, kunde du jo ingen andre elske. Det kunde du jo ikke, kunde du vel?«

»Nej, ikke saadan, men...«

»Aa, nu skal du være en god Dreng og sove!«

Hun bøjede sig hen over ham, kyssede ham og bad ham lade være at tænke paa saadan noget mere. Saa krøb hun tilbage, hyllede Dynen over sig og lagde sig til Ro. Hun var glad; hendes Samvittighed var ikke tynget af noget, og hun troede kun alt godt om sin Mand; hun anede jo ikke, at han laa og pintes af en skæbnesvanger Hemmelighed. Snart hørte han, at hun aandede let og langsomt i Søvn.

Men han laa og grublede, med Sindet fyldt af stridende Stemninger. De lokkende Følelser, Bodil havde vakt, mærkede han endnu; men Sjælen turde ikke hvile i dem, for noget afskrækkende blandede sig med dem, noget lignende, som om et Slange-

hoved stikker op mellem Blomster. Han fik først nogenlunde Ro, da han fik rigtig Medlidenhed med Magda og bad om at maatte være hende tro, hvorefter han flere Gange hviskede: »Kære Magda! kære Hustru!«

IX.

Dagen efter var det Søndag, og med Morgensolen kom Hviledagens festlige Stemning ind i de unge Ægtefolks Stue. Magda var livlig og glad. Hun vilde endelig til Kirke og fik da Elm overtalt til at gaa med. Han led ellers af den Tunghed, som følger efter en urolig Søvn.

Magda stod foran Spejlet og rettede paa sit Kravetøj, mens Elm, som var færdig, gik frem og tilbage i Stuen. Pludselig stansede han og sagde:

»Nej, du skulde da virkelig tage en smukkere Krave paa.«

»Hvorfor dog?«

»Aa, der er jo saa mange, der ser paa os nygifte. . . Og du skulde da heller ikke være simplere end andre.«

»Hvad for andre?«

Hun vendte sig om og saa alvorligt spørgende paa ham.

»Ingen saadan bestemt. Men jeg kan ikke taale, at du for en Kraves Skyld skal omtales ilde af dem, vi kommer sammen med. Jeg lagde nok Mærke

til, at Bodil udspejdede dig, da vi var dernede; og du behøver ikke at være Nar for hende.«

»Saa du vilde, at jeg skulde rette mig efter saadan en Tøs. Nej, lad hun og de andre istive sig, som de vil. Jeg kan godt gaa med en glat Lærredskrave.«

»Men jeg taaler ikke, at hun finder dig smagløs.«

De sidste Ord blev sagt i en haardere Tone, end han havde talt i til hende nogensinde før; han blev næsten selv bange derfor. Men hendes Stiv-sind og en lille Smule Skjødesløshed, hun næsten syntes at ville holde paa af Princip, havde før irriteret ham og i Dag mere end ellers. Han kunde have Sind til at skribe over, at hun forsætlig ikke vilde være saa indtagende som Bodil.

Magde blev lidt forbavset over ham; dog ikke bange, men snarest vred; hendes Øjne mørknede, da hun saa paa ham og sagde:

»Nej, det havde jeg aldrig tænkt, at her var én, som skulde være Mønster for mig . . . Og saa tilmed saadan en Tøs!«

»Du misforstaar mig,« sagde han mere stille; det var jo ikke Meningen, at nogen skulde være Mønster for dig. Men du drev mig selv til at finde paa saadan noget at sige, fordi det gør mig ondt, hvis nogen skal tale ondt om dig.

De talte ikke mere; heller ikke, da de fulgtes op ad Kirkevejen. Han gik ved den ene Vejgrøft,

hun ved den anden. Af og til saa han bønligt paa hende, men hun rettede bestandig Blikket lige fremad.

Da de omtrent havde naaet Kirken, sagde han omt: »Lille Magda! skal vi saa være gode Venner?« Men han maatte bede flere Gange, før hun svarede, og da lød det trøstesløst opgivet:

»Jeg bliver aldrig glad mere!«

Disse Ord smertede ham meget; de lød som en Skilsmisshed. Og hvordan det var eller ikke var, saa følte han alligevel, det var ham umuligt at undvære hende, for han vilde jo da blive prisgivet et uudslukkeligt Samvittighedsnag.

Hvordan skulde han udholde Kirketjenesten tilende? Ti før kunde han ikke faa tiltigget sig flere Ord af hende, her blandt alle de spejdende Kirkefolk.

Hun gik straks ind i Kirken; men han ikke, før det ringede sammen. Da han gik op ad Kirkegulvet, søgte hans Øjne hende. Han satte sig noget længere fremme i Stolerækkerne end hun, saa han tydeligt kunde se hendes Ansigt. Underlig rolig rettede hun sit Blik mod Koret; hendes Overlæbe havde spændt sin fine, trodsige Bue, og deraf gættede han sig til hendes Tanker. Hendes Ansigt forekom ham renere i Trækkene end ellers; lidt blegt — mindede om en Nonne eller Vestalinde... Bare hun endnu var hans!

Da de gik fra Kirken, søgte han at gøre hende glad; men hun svarede ham endnu koldt. Og da de var kommen hjem, talte de i lang Tid ikke

sammen. Han gik nervøs frem og tilbage i Stuen; og hun havde sat sig hen — uden at tage Overtojet af — med en vis ligegyldig Mine, som om hun hverken tænkte paa at lave Mad eller ville nogetsomhelst mere. Men da hun længe havde siddet og set paa, at han gik der i stærk Sindsbevægelse, vaagnede Medlidenheden i hende, og hun spurgte — dog lidt tvungent — om de saa skulde være gode Venner. Men han var bleven saa ophidset og bitter over hendes Stivsind, at det faldt ham vanskeligt nu at give sig hen til hende; og skønt han jo egentlig dybest inde ønskede, at de maatte blive forsonede, følte han samtidig en æggende Lyst til at saare hende paany, og han svarede hende saa skarpt, at hun virkelig blev stødt. Derfor forblev Situationen endnu en Tid lang den samme som før. De saa af og til paa hinanden og forstod, at de led begge to.

Skønt der om Formiddagen havde dæmret nogen Mistanke i hendes Sind, saa var den dog ikke rodfæstet, og hun begyndte at fortryde sin Haardhed; det blev derfor hende, som igen i en mild Tone kom med et forsonende Ord, hvortil han svarede lidt tungsindig beklagende, at det var kedeligt, de saadan skulde være Uvenner.

Efter nogle eftergivende Bemærkninger fra begge Sider sejrede den milde Stemning i deres Sjæle. Han tog hende med sig hen til Sofaen, satte hende

paa sit Skød; og kælnø Ord og ømme Kys fordrev det triste Kærligheds-Uvejr.

Og bag efter kunde hun synge, mens hun lavede Mad. Men skønt ogsaa han var forholdsvis glad, sad der dog endnu en Braad i Samvittigheden, en Bevidsthed om, at det var hans ulykkelige Forhold til Bodil, der i Grunden var Skyld i det, der nu var forefaldet. Men nu lovede han sig selv, at han af al Vilje vilde forvare, at ikke mere denne Mislydstone skulde forstyrre hans og Magdas Samliv. Og han forstod jo ogsaa, at med den Karakter, han havde opdaget hos hende, vilde det gaa ulykkeligt til, om nogensinde Hemmeligheden skulde komme for Lyset.

X.

Som sagt, Magda havde ikke faaet nogen dyb Mistanke til sin Mand; men hun kunde alligevel ikke blive fri for Tanken om, at han maaske syntes en lille Smule for godt om Bodil. Naar hun rigtig overtænkte, hvordan han var, forstod hun, at han sikkert havde lidt Anlæg til Sværmeri.

Han gik nu hver Dag ud og underviste Mogensens Drengø, men i alle disse første Dage, der nu kom, traf det ikke, at han talte med Bodil, og han bevarede derfor en vis Ligevægt i Sindet. Naar han om Eftermiddagen var kommen hjem og havde faaet Mad, læste han gerne et eller andet for Magda, og de samtalede saa om det.

Han var meget optaget af de moderne Romaner og Noveller; men Magda havde bestandig en vis Mistanke til dem, ikke alene, fordi hun vidste, at de allerfleste af dem var skrevne af Fritænkere, men ogsaa, fordi hun havde paa Fornemmelsen, at Moralen i somme af dem syntes at være udvisket, og hist og her forekom der noget sanseligt, som stødte hende. Og saa kom hun til at tænke paa, at Elm havde vist heller ikke godt af at læse saa meget i den Slags Bøger, og hunde ikke frigøre sig for den Tanke, at han ikke rigtig var, hvad han tidligere havde været — det slappe og lidt tungsindige, som hun tydelig nok mærkede hos ham somme Tider, begyndte hun at skylde de nye Bøger for. Men hun skulde nok stive ham op, besluttede hun med sin naive Kækhed, hun skulde nok hjælpe ham til at blive et daadskraftigt Højskolemenneske; for hendes Ideal var noget i Lighed med de bedste af den Slags Mænd.

Og derfor kom hun med nogle drillende Bemærkninger en Dag, han var synlig interesseret i Skildringen af en ung Kvinde, hvis Ydre var anskueliggjort med ypperlig plastisk Kunst. Men Elm blev fornærmet, smækkede Bogen i, rejste sig og sagde:

»Naar du tager det paa den Maade, saa er du virkelig ikke værd, at jeg skal læse noget for dig. . . Og det var jo den rene Dumbhed, det du sagde.«

Og noget hidsig udviklede han saa, hvorledes det er den højeste kunstneriske Evne at kunne skildre Sjælelivets Rørelser, saa de aabenbarer sig gennem Holdning, Blik og Miner — naar det bliver Livet selv, der gives, er det altid mere værd, end en blot Berettelse derom.

Men Magda holdt paa, at naar det legemlige kom for meget med, mærkede man altid det sanselige.

Saa belærte han hende om, hvor nøje det legemlige og det sjælelige hænger sammen o. s. v. Men hun blev efterhaands rigtig vred, da hun ikke magtede at gendrive ham. Hun beskyldte ham for at bruge »Prokuratorkneb«. Det ene Ord tog det andet, og med et var de inde paa »Kvindesagen«.

»Du vil ikke forstaa!« sagde Elm og gik hidsig frem og tilbage.

»Jo, jeg forstaa dig godt. Du har samme Mening som de fleste andre Mænd, at Kvinderne kun skal være noget Legetøj til Mændenes Behag, og derfor synes I bedst om de bløde Tingester, I kan faa det med, som I vil. Aa, disse rare, blide Væsner, som I i en ledig Time kan sidde og kæle for, aa, hvor de er nydelige! Men veksle Tanker med dem . . .«

»Prr! Stop lidt! Jeg kender Recepten! Det er Emancipationstankerne, du er blevet velsignet med.«

»Nej, det er ikke. Du kan være vis paa, jeg ogsaa selv har tænkt over den Sag . . . Men jeg havde aldrig tænkt, at du var af den Slags Mænd, der ser saadan paa Kvinderne.«

»Hvordan ser jeg paa Kvinderne?«

»Aa, du synes ogsaa, at de bløde Tingester er de bedste.«

»Hvor ved du det? . . . Det har jeg aldrig sagt, og derfor skulde du ikke komme med saadanne Beskyldninger. Men deri ligner du de andre krigeriske Damer, som er ude paa Erobringstog i vore Dage. Det er jo netop Princippet, at nu skal der allevegne være Krig mellem Ægtefolk; gaar alt roligt, saa gælder det om at skabe en Situation, der kan hidføre Kampen . . . Naturligvis kan det være godt nok, at Kvinden rejser Krav, hvor hun virkelig har noget at kræve; men i de Tilfælde — og det er dog mange — hvor Manden yder Hustruen al den Ret, som netop Kærligheden vil give, dér bliver det en Ulykke, naar Kvinden vil Striden, bare fordi hun har faaet den snurrige Ide, at den skal til. Og hvad naar de saa? . . . De laver Ægteskabet til et Helvede!«

»Fy! naar du bruger saadanne Ord, vil jeg ikke tale mere med dig.«

»Nej, for du kan ikke forsvare dine Paastande. Men hvad jeg sagde, holder Stik. Aa, sikken en Leben, der bliver, naar alle disse gamle, fornuftige Folk, der nok er gifte — bevares! — og lever redeligt sammen, men som ikke har andet tilfælles end det Rugbrød, de spiser — ja, sikken en Leben, der bliver, naar de to og to farer i Haarene paa hinanden, og det vil de gøre, naar først »vor Mo'r«

faar lugtet Emancipationskruddet. Og er det saa ikke letsindigt at bringe Forstyrrelse mellem disse skikkelige Mennesker, der er bundne saa godt sammen af Snusfornuft eller Penge, eller hvad det er. Og er det letsindigt, saa maa det kaldes tusindfold værre at volde Splid mellem dem, der holder sammen af Kærlighed. . . Men Krig skal der jo være!«

Hun svarede ham ikke mere. Af hendes funk-lende Øjne, hvis Blik rettedes hen mod Vinduerne, kunde han se, hun var vred.

Han gik ud. Og han var ogsaa vred; ikke fordi han særlig havde noget imod, at Magda holdt med Kvindeemancipationen, eller at han egentlig troede, hun gjorde det; men hun havde saaret ham ved at tale om de bløde Kvinder, og hun havde blottet hans lønlige Lyst til særlig at dvæle ved »das ewig Weibliche« i Poesien; hun havde derved rørt ved en Svaghed, der skulde skjules, og det fandt han meget haardt af hende. . . Og hvor var det ubarmhjærtigt af hende at drive ham ud til alt det, der vilde lokke ham fra hende! Og hvorfor vilde hun netop hellere være stridig, end blød og varm? Derved nødte hun ham jo til at tænke paa alt det mindre kønne, der kunde aabenbares i hendes Ansigt; for det kom jo frem, naar hun var vred, og allermest naar hun gjorde Nar. . . Ja, hun var ligefrem grim, naar hun gjorde Nar. . . Og saa var det hende, der drev ham til at tale saa stygt, som nu nylig derinde. Aa, han vilde helst være blød og god og

tale elskværdigt! Men hvorfor vilde hun ikke hjælpe ham dertil? . . .

XI.

Det blev Bygevejr hver Dag i den sidste Del af Ugen, en bestandig Vekslen af Solskin og Skyer; i hvert Strøg af Himmelegnen, Øjet kunde naa, saa man de skinnende Snetoppe af blaa Tordenfjælde, som svømmede i Sommerluften. Bygerne kom fra Vester, og fra samme Kant blæste Vinden. Det blev næsten Storm, hver Gang en Byge var oppe over, og de store, blanke Draaber kastedes skraat ned i det susende Løv. Somme Tids blinkede et Lyn, og Tordenen rullede dvalt i Blæsten. Men naar Skyen var forbi, sagtnede Vinden, og Solskinnet straaede saa dejligt, som kun Solskin efter Byger kan være.

Og som Vejret udenfor skiftede Stemningerne inde hos de unge Ægtefolk i de Timer, Elm var hjemme. De var begge blevne saa ømfindtlige, saa den ene næsten ikke kunde sige et Ord, uden at den anden syntes at mærke en Braad deri. Rigtig nok tilgav de hverandre efter hver Trætte og forsikrede hinanden, at nu skulde de aldrig være Uvenner mere, aldrig, aldrig mere! men alligevel varede det sjælden ret længe, før de blev det. Hvis de havde haft vægtigere Grunde til Vrede og næret et dybere Fjendskab og været forhærdede deri, saa

vilde det sandsynligvis være gaaet mere roligt til; den ene vilde da kort og godt have blæst den anden et Stykke og bag efter været ligegyldig; men de havde jo endnu for meget tilovers for hinanden og tænkte begge paa, at de burde være kærlige hele Tiden, og derfor pinte det dem idelig, at der var kommet Førstyrrelse ind i deres Samliv; deres Sind var blevet sygt og led af en bestandig dirrende Uro, men var derved saa let saarligt. De var hidsige begge to, og Elm tilmed meget nervøs; han var derfor nær ved at naa op til Afsind over den ringeste Ubetydelighed, de kom til at trættes om.

Søndagen igen begyndte ogsaa med Bygevejr. Magda var tidlig staaet op for at ordne alt i Huset, men Elm blev liggende længe, noget, han var meget tilbøjelig til. Det var saa rart at ligge og se ud paa de løvede Grene, der vuggedes af Blæsten.

Klokken blev over ti, før han stod op. Da han gik ud i Køkkenet for at vaske sig, var en lille Byge kommet op over. Trætoppene susede og svang derude, og Regnen øsede ned; men nogle Øjeblikke efter skinnede Solen saa dejligt paa det blankvaade Løv. Ved Synet deraf mærkede han en fin Glæde, dukkede saa med inderligt Velbehag Hovedet ned i det hvide Vaskefad og følte det kolde Vands kvægende Isnen, tog saa det nyrene Haandklæde, som hans Hustru havde hængt frem til ham, nød Duften af det, mens han tørrede sig, og var saa i en morgenfrisk Stemning.

Da han kom ind i Dagligstuen, saa han, at Magda havde sat sig hen paa en Stol, uden at foretage sig nogetsomhelst. Hun havde lagt det ene Ben op over det andets Knæ og vippede utaalmodig med Foden. Hendes Overlæbe havde spændt sin fine, trodsige Bue. Hun saa slet ikke efter ham, lod heller ikke til at ville sige noget.

Saa vidste han, hvilket Humør hun var i.

»Hvem har fornærmet dig?« spurgte han spøgende.

»Det ved du vist nok.«

»Nej... hvordan skulde jeg vide det.«

»Det har du!«

»Jeg?«

»Ja, du!«

»Jeg!... Og jeg har slet ikke været oppe eller sagt det mindste.«

»Nej, ikke været oppe! Du er lige glad, enten vi kommer til at holde Søndag eller ej. Nu har jeg gaaet og gjort rent, hvor jeg har kunnet komme til det; men du bliver liggende. Og nu har jeg hele Sovekammeret tilbage; det kunde jeg ellers ogsaa ha' været færdig med, naar jeg ikke skulde været bange for at forstyrre Herren... Men naar du vil sove om Morgen, saa maa du skaffe dig en Pige; for jeg gør ikke rent om Søndag Morgen, naar du ligger saa længe — det gør jeg ikke!«

Hun rejste sig i det samme, stampede med den ene Fod i Gulvet, men satte sig saa igen.

»Men vi kan da nok holde Søndag endnu,« sagde han bønligt.

»Ja du! Men du ser vel nok, at jeg skal ha' fat paa Sovekammeret. . . . Jeg faar aldrig nogen glædelig Søndag nu, og jeg havde dog tænkt, at vi kunde faa det saa godt om Søndagen.«

»Faar vi ingen glædelig Søndag, saa er det din Skyld, for du ødelægger den, naar du tager saadan paa og skaber dig. Jeg var saa glad, da jeg kom ind til dig, men nu har du ødelagt mit Humør. . . . Det er dig, som har ødelagt denne Søndag!«

Han gik heftig frem og tilbage. Endnu havde han ikke faaet nogen Frakke paa, hvad der bidrog meget til, at Scenen saa uhyggelig oprørt ud.

Hans Nerver var i en dirrende Bevægelse, det smertede i Brystet og i Nakken; han blev bange derfor, og eftersom Modet sank, blev han ydmyg og vilde endelig for alt være god. Tilsidst mærkede han, at han var aldeles mat, og saa blev han for Alvor angst for at blive syg; næsten fortvivlet herover sagde han saa blødt han kunde:

»Skal vi saa være gode Venner?«

»Jeg kan ikke saadan blive god paa Kommando.«
Hendes Svar tirrede ham igen.

»For du vil ikke. . . nej, du vil ikke! Du vil kun pine mig aldeles ihjel!« skreg han og slog sig for Brystet. — »Men vidste du, hvordan vort Uvenskab slider herinde, vidste du det, saa drev du det ikke saa vidt med mig. . . . men du vil rive alt op

inden i mig — dette stakkels Hjerte skal splintres og splittes og knuses, førend du har nok. Aa, jeg kan ikke udholde det mere!« pustede han ud og lod sig synke slapt ned paa en Stol.

Saa blev hun lidt bange og sagde hurtigt:

»Lad os da tie stille og lade det gaa, som det kan.«

»Ja, lade det gaa, som det kan! Men du tilgiver ikke; jeg vidste det nok. Men du finder bare paa Udveje til at pine mig. Nu vil du gaa med en ulykkelig Mine over, at jeg er et Bæst imod dig; det er en ny Maade at pine mig paa!« sagde han og sprang op.

Hun kunde ikke faa det over sit Sind atter at forsøge paa Fred. Men ligesom han, havde hun dybt i Hjertet en Trang til at være kærlig og led derfor ved de bitre Ord.

Han gik igen frem og tilbage, og hun blev siddende som før. De talte ikke sammen mere. Men han, den mest nervøse, kunde ikke længer udholde Stillingen, gik hen og rev en Frakke ud af Skabet, tog den paa, aabnede heftigt Døren og sagde:

»Nu gaar jeg, og saa kan du lede om mig, hvor i al Verden, du vil; for dette kan jeg ikke udholde. Farvel!«

Dermed trak han Døren haardt i og gik ud.

Hun kunde ikke faa Sind til at kalde ham tilbage, men blev siddende, næsten bedrøvet ligegyldig. I samme halvbevidste Tilstand gik hun siden hen til et af Vinduerne, og det var, som om hun først

kom til Forstaaelse, da hun pludselig saa, at Elm stod nede bag Haven. Han begyndte at gaa nogle Skridt bort ad, men stansede snart igen og saa op mod Vinduerne. Aa, hvor saadan en elendig Trusel saa foragtelig ud, tænkte hun i første Øjeblik. Men da han vedblev at staa der eller gaa et Par Skridt bortad og saa vende om igen, forekom det hende komisk, saa hun maatte le ad hans Adfærd; men derved kom hun rigtig til at huske paa, hvordan han var: dreungeagtig og saa forunderlig blød. Aa, han nænnede ikke at gaa. Nu forstod hun hans Følelser. Nej, han nænnede saamænd ikke at gaa! Hvor var han dog ikke et godt, blødt Skind alligevel! Hun kunde næsten faa i Sinde at løbe ud og falde ham om Halsen straks, men tænkte i det samme paa, at de maaske saa blev Uvenner igen. Nej, han maatte have Lov at komme af sig selv.

Livlig og glad tog hun fat paa at gore rent i Sovekammeret, og derefter gav hun sig til at lave Mad. Nu huskede hun, at Elm ingen Frokost havde faaet og sandsynligvis ingen vilde have, derfor gjaldt det om at faa Middagsmaden færdig snart. Og det skulde være en lille, god Ret. De levede ellers yderst tarvelig til hverdags, hvad de jo var tvungne til; men Elm var altid godt fornøjet, naar der kun var en Smule kon Anretning. Hvad om hun nu dækkede lidt festligt Bord og med noget, han godt kunde lide! Kærnemælkssuppe til Formad og Frikadeller af kogt Fisk til Eftermad. Hun havde heldig-

vis de Ting, der skulde til. Og saa huskede hun, hvad Elm ikke vidste, at hun havde taget en Flaske Vin med fra deres Bryllup. Hvad om hun gav ham et Glas Vin til Maden! Hun lo saa smaate ved det Indfald; hun forestillede sig, hvor straalende glad han vilde blive. Og tilsidst — hvor maatte hun da ikke rigtig le, da det lykkedes hende, i susende Fart, at komme ud i Haven og ind igen med Løv og Blomster til at pynte op med, uden at han mærkede det.

Men hvor var Elm imens?

Da han havde staaet raadvild en Tid dernede paa Hjørnet, gav han sig til at gaa ganske langsomt frem og tilbage langs Havens Østside, hvor der var Solskin og lunt. Sindet kom efterhaands i Ro og fyldtes af Naturens Indtryk. Oppe udfor det lille Stykke skovlignende Have, som var norden for Huset, satte han sig paa en Sten, der var tør, fordi den laa lige under en bred Poppelkrone. Det var rart at sidde dér paa den lune Solskinsside. Tæt ved ham stod nogle høje Nælder, som lugtede stærkt; en Mariehøne krøb om paa deres Blade, løftede af og til Dæskallerne, foldede endelig de silkefine Vinger ud og fløj. En Høne klukkede inde i Haven, og hendes Kyllinger klagede sig jammerligt over alt det vaade. Nu kom den over Gjærdet, og de vimse smaa bagefter. De var slet ikke bange for ham; den alvorlige Moder begyndte at skrabe under Nælderne, og de smaa firmede omkring hende,

hver stræbende efter først at faa et Frø eller en Larve af Moderens Næb; nogle af dem begyndte ogsaa, med kejtede Tag, at skrabe selv; og imens holdt de en fornøjelig Sladder, for Solen bagede saa dejligt paa de runde, dunede Kroppe. Her havde de jo fundet en Solskinsplet; og Verden var ellers uforskammet kold, undtagen paa saadanne Solskinspletter. Men ikke engang dér var man sikker paa at have det godt altid, skulde de snart faa at mærke; ti stærkere end før begyndte Blæsten at suse i de store Trær, og stødvis blev der strøt nogle Haandfulde store, blanke Draaber af en Sky, som ellers mest trak Nord om, men dog naaede saa langt mod Syd, at den endelig dækkede Solen, og saa blev der køligt selv paa den gode Plet ved Nælderne, hvorfor alle de smaa Næb klagende forlangte at komme ind under Moderens Vinger, hvad de ogsaa kom, saa godt det lod sig gøre, og hvorved Klageraabene forvandlede til en glad Smaapippen af Taknemmelighed over, at et trofast Hjerte gav Varme, da den ydre Verdens Solskin forsvandt.

Elm elskede jo Naturen, betragtede den altid nøje, hentede ofte Symboler derfra — saaledes ogsaa nu, da han saa paa Kyllingerne. Han fik en egen blød Stemning, kom til at tænke paa Magda, som gik saa enlig derinde og maaske var vred paa ham. Han vilde bede hende om Forladelse, tigge og trygle hende om at være glad igen, saadan længtes han nu efter at føle Varmen fra hendes trofaste Hjerte.

Som en Dreng, der har gjort Spilopper, kom han ind i Stuen, og hun gik ham smilende imøde.

»Skal vi saa være gode Venner; for der er ingen Ting ved at være Uvenner, synes du vel?« spurgte han.

»Nej, det er rigtignok fælt at være Uvenner,« sagde hun og tog ham om Halsen; »og det værste er, at jeg saa synes, det aldrig kan blive godt imellem os mere. Men bagefter bliver jeg alligevel saa glad, saa glad . . . Det er rigtignok godt, at vi to er gode Venner!«

»Men er det ikke underligt, at naar vi er mest Uvenner, saa tænker jeg allermest paa, hvor god du er, og saa synes jeg, at al Skylden er paa min Side, skønt jeg naturligvis siger det modsatte. Og det er den jo ogsaa. — Jo den er! Men saa er det underligt, at naar jeg pines mest af at se dig lide, saa siger jeg de mest stygge og bitre Ord for at gøre Saaret endnu dybere . . . Og jeg kan ikke andet. Jeg er vis paa, at hvis jeg ikke vidste, hvor god du er, saa blev jeg ikke nær saa vred paa dig.«

»Men saadan er det jo ogsaa med mig.«

»Ja, men al Skylden er paa min Side; sig det, kære! og tilgiv mig; før bliver jeg ikke glad.«

»Men vi er jo lige gode Skylden; lad os saa tilgive hverandre.«

»Nej, det er ikke sandt!«

»Naa, lad os nu ikke trættes igen. Men saa kan jeg jo sige, at jeg har al Skylden, og du sige, at du har den altsammen, og saa kan vi jo være enige om det.«

»Ja, ja, naar du endelig vil det, du lille, søde!« sagde han, satte sig, med hende paa Skødet, kysede hende og strøg hendes Haar, mens hun saa smilende paa ham, med Øjne, der blinkede af Taarer.

»Bare jeg ogsaa kunde græde; før har jeg saa let kunnet, og da var jeg meget bedre.«

»Men du er jo en god Dreng endnu. Der kan ingen være saa god til at tilgive og glemme som du; paa et Øjeblik er jo al din Vrede forbi, og saa er du den bedste Sjæl, jeg kender. . . Vil du nok altid være min egen Dreng?«

»Det er jeg jo, lille Nar! Og du maa altid huske paa, at jeg vil være det . . . trods saa meget; for jeg kan ikke andet. . . Og nu er jeg jublende glad! Luften er ren, naar den er rensset af Torden, og der er ikke noget Solskin saa dejligt som det, der lyser over regnfriske Marker efter en Sommerbyge.«

De sidste Ord udtalte han med en egen begejstret Tone; og det syntes Magda om; hun holdt noget af det højtsvingende, havde beundret saadanne Udbrud af ham før, mens de var forlovede, og siden beklaget, at han nu sjældent talte saadan.

»Du kan altid sige det saa kønt. Ja, saadan

er det, naar vi har været Uvenner . . . Du er en rigtig sød Dreng!«

»Men du er meget sødere. Vil du være min Dreng?«

»Nu er du et lille Vrøvlehoved,« sagde hun og gav ham et Klaps paa Kinden.

»Nej, slet ikke. Og du kan tro, det er morsomt at ha' saadan en Dreng som dig,« sagde han, og i overstrømmende Glæde løftede han hende op og bar hende rundt i Stuen, gik hen til Vinduerne, endnu med hende paa sine Arme, viste hende Blomsterne og sagde, som talte han til et Barn: »Det er B'omst,« hvorved hun blussende undselig søgte at faa sin Kind ind mod hans, mens hun med begge Hænder holdt ham om Nakken.

Men saa huskede hun, at han maatte være sulten; slap da endelig fri og tog fat paa at sætte Mad frem. Da de saa spiste, iagttog hun ham hele Tiden og smilte ad den barnlige Fornøjelse, hvorved han nød Maden. Han kunde naturligvis slet ikke forstaa, hvor hun havde faaet Vinen fra, og hun vilde ikke sige det, nikkede bare, med en skælmsk Mine. Men med et blev hun alvorlig, fordi hun saa, der piblede Taarer frem i hans Øjne.

Da han var færdig med at spise, læste han et lille Vers: en Takkebøn for Mad.

»Du maa ikke tro, jeg siger Gud Tak, fordi vi i Dag har faaet bedre Mad, end vi faar for det meste ellers; men jeg kom til at tænke paa, at det

egentlig er saa meget, meget, at vi kan faa dagligt Brød, og vi burde altid takke for det Og du skal ha' Tak for, at du vil dele dette fattige — Hjem — med — mig.«

De sidste Ord kunde han næsten ikke faa sagt for Graad.

XII.

Hele den Søndag Eftermiddag syntes de begge, det var saa dejligt at være sammen; de følte en egen blid Glæde, en sollys, stille Stemning. Og et Skær deraf lagde sig ud over de følgende Dage. Baade han og hun talte saa blødt og forsigtigt, og deres Smil var lyse og lykkelige. Det var virkelig Kærlighedens Glæde, deres Sjæle badede sig i; men Elm var tillige glad for, at han kunde elske Magda; det havde givet Samvittigheden Fred.

Og saa var han saa heldig, at skønt han underviste hver Dag, traf han dog aldrig Bodil. Det syntes, at hun undgik ham. Og egentlig troede han nok, at hun tog hans Bryllup som en Sag, der ikke kunde være anderledes, noget, hun roligt maatte finde sig i, hvad hun vist ogsaa kunde. Og hvorfor skulde han ikke selv kunne? Og naar han nu tænkte roligt over det, erkendte han, at hans Fantasi maaske noget havde forskønnet de Egenskaber, han ellers troede, hun ejede, og derved tabte hun noget af sin fængslende Magt over ham.

Men da en Uges Tid var hengaaet med denne Fred, indtraf der noget, som voldte Forstyrrelse.

Det var Bodils Fødselsdag, og den kom ved St. Hansdagstid.

Der var naturligvis ikke tænkt paa Gilde i den Anledning, men nogle unge Mennesker af hendes bekendte aflagde alligevel et Besøg. Blandt dem var der Søn og Datter fra en større Proprietærgaard i Nabosognet. Deres Familjenavn var Bang, og Sønnen benævntes Forvalter Bang. Elm kendte dem for saa vidt, som han havde set dem hos Mogensens i Juletiden, og allerede den Gang havde han faaet en lille Mærkelse af, at Forvalteren sikkert gerne vilde vinde Bodil. Hans Opmærksomhed mod hende havde vakt Elms Skinsyge, og en Mindelse deraf kom igen i Dag, da de kørte i Gaarde.

Elm søgte dog at sige sig selv, at det hele ikke kom ham ved, og da han var færdig med Drengene, besluttede han sig til at gaa hjem og være saa ligegyldig, som det var ham muligt. Men da han kom ud paa Gangen, traadte Bodil ud af sit Værelse i det samme, og med sin indtagende Elskværdighed bad hun ham blive og drikke en Kop Chokolade.

»Nu skal De bare se...« Hurtigt og let sprang hun ind i sit Værelse og kom tilbage med en Rose, der nylig havde faaet to blussende røde Blomster. »Kan De huske, jeg plantede den... Er den ikke dejlig?«

»Jo...det er to søde Blomsterbørn.«

De stod der et lille Øjeblik og talte om Rosen, saa mest paa den, men vovede ogsaa af og til at lade deres Blikke mødes — og saa fangedes hans Sjæl i hendes Øjnes funklende Straalenet.

Der var en Stemme i ham, der sagde, at han helst burde gaa hjem, men han var pludselig blevet, som om han var halvt beruset, fortryllet, eller hvad det var, og det var ham aldeles umulig andet end at gaa ind til Selskabet derinde i Dagligstuen.

Og han havde ellers saa meget imod det Selskab. Først og fremmest imod Forvalter Bang, som han aldeles ikke saa venligt paa eller bedømte mildt. For Resten var Bang ellers et meget velskabt, ungt Menneske; Kroppen kraftig og harmonisk; men den kødfulde Hals, som de stive Flipper skar ind i og det fyldige, lidt rødlig Ansigt, syntes det, som om mange Bajere var i Færd med at omdanne til noget mindre kønt, end det oprindeligt havde været; tillige var der Træk af noget glubsk. Og Elm søgte med Begærighed efter hver styg Linje i dette Ansigt og dømte derefter... Var det muligt, at Bodil kunde forelske sig i — dette Kød?

Heller ikke Frøken Bang havde hans Naade. Det var en høj Dame, hvis sorte Øjne saa meget stikkende ud, maaske paa Grund af, at de stod i Modstrid med hendes lyse Haar og hvide, næsten usynlige Øjenbryn. Hun sad tilligemed en anden, lidt halvgammel Frøken henne i Sofaen, og af deres stjaalne Blikke forstod han, de var sysselsatte med

at betragte hans Person og ved Tegnsprog at underholde hinanden dermed.

Heldigt var det, at Niels, den yngste af hans Drengene kom ind, og at han kunde veksle nogle ligegyldige Bemærkninger med ham; ellers skulde han hele Tiden have siddet som en fattig og tillige stum Per Eriksen; for ingen af de andre talte til ham, og han kunde ikke faa i Sinde at tale til dem.

Snart kom ogsaa Bodil med Chokoladen, og saa blev der drukket og let og spøgt. Det var lidt frit; for Mogensen var ikke hjemme, og Fru Mogensen overlod ogsaa næsten de unge Mennesker til deres egen Fornøjelse. Bodil især var som ellevild. Hun sad eller rettere laa i Frøken Bangs Favn et langt Stykke Tid; hun var blussende varm og saa forelsket kælen ud. Og Hr. Bang sad skraas overfor og saa paa hende, sagde hende Opmærksomheder, og han modtog mange af hendes varme Blikke og Smilene fra det yppige lille Ansigt, saa han kunde sagtens være lykkelig.

Men med et rejste hun sig pludselig op og fik travlt med at se, om der var mere Chokolade i Kanderne, og hun saa paafaldende alvorlig ud.

Hvad der saaledes brat forandrede hende, det var, at hun havde opfanget et Blik fra Elms Øjne — et Blik, fyldt af en betagende Magt, der paa-virkede hende, saa det var hende aldeles umuligt at forsætte Latteren og de spøgende Ord til Hr.

Bang, hvorfor hun greb det nærmeste Middel, der kunde bringe hende ud af Situationen.

Og mens hun saa stod ved Bordet og undersøgte Kanderne, samt spurgte den og den, om de ikke vilde have en Kop endnu, lod hun med et hurtigt, men meget spørgende Øjekast Elm vide, at hun godt forstod ham. Og den Øjenstraale, han saaledes modtog af hende, glædede ham dybt i Sjælen, men gjorde ham yderst forlegen, fordi han næsten troede, at alle de andre maatte kunne se hver eneste Følelse, der rørte sig i ham.

Han ønskede derfor ogsaa helst at gaa hjem, og da Bodil et Øjeblik gik ud i Køkkenet, mente han, han lettest kunde slippe, mens hun var der, og det faldt ham meget belejligt ind, at han havde glemmt en Bog inde i Skolestuen; han henvendte et Par Ord til Niels derom, da det saa saa' mindre løjerligt ud, at han gik, og saaledes slap han for at sige Farvel; ti komme ind til Selskabet igen vilde han ikke; de fik saa sige om ham, hvad det skulde være.

Og hvorfor havde Bodil bedet ham komme derind? Og hvorfor havde han været dum nok til at gaa, naar hun bad? Havde hun med Vilje villet vække Skinsygens Kvaler i ham, som hun vel havde set, de var kaldt til Live en Gang før, nemlig om Julen, da Bang var der i Besøg? Nej, saa havde hans Øjne ikke havt Magt over hende Nej, hun var god alligevel, og hun holdt endnu af ham,

mere end af Bang . . . og saa meget maatte det jo nok være . . .

Men det hjalp ikke, alt hvad han vilde sige sig selv, at hun kun havde lidt Godhed for ham, og han holdt en lille Smule af hende, og at det alt-sammen ikke var mere, end de havde Lov til; ti hver Nerve i ham bævede af Elskov, og Bodils yppige Skønhed havde aldeles fanget ham i sit Trylle-spind.

Han var meget bleg, da han kom hjem, og Magda spurgte ham forundret, om han var syg. Aa, ikke videre, kun lidt utilpas; det gik nok snart over, sagde han og bad hende om ikke at tage sig af det; han vilde bare være i Ro.

Men han kunde ikke være rolig noget Sted. Han sad et Øjeblik og læste, skønt han ikke forstod et Ord af det eller vidste, hvilken Bog han havde fat paa; gik saa ud i Haven og tilbage til Stuen og ud igen, blev endelig længe derude, fordi han ikke kunde udholde at se Magdas bekymrede Ansigt.

Den halvslukte Elskovfølelse var blusset saa uventet overvældende op, og Skinsygen havde øget den, saa det var ham umuligt at tænke paa eller føle for noget som helst andet i Verden end Bodil. Nu gik han der og fortrød, at han ikke var bleven i Selskabet for at holde Øje med hende og Bang; ti at hun i hvert Fald vilde kokettere med den unge og haabefulde Arving til en større Gaard, det

var han ganske vis paa — og maaske indskød hendes varme Blod hende Følelser, der kunde komme til at knytte hende afgjort til ham. Men det maatte ikke ske, hvad der saa ellers vilde hænde...

XIII.

Dagen efter fik Magda Besøg af Bodil. Det var om Eftermiddagen, lidt før Elm var færdig med Undervisningen; men hun var ikke gaaet, da han kom hjem; dog lod det til, at hun straks vilde. Alligevel lod hun sig let overtale til at blive en Stund endnu, hvad der bragte Elm en glædelig Tanke om, at det vilde hun vist ogsaa helst.

Der blev ikke sagt ret meget; men af de faa Ord og Minerne forstod Elm, at Bodil og Magda ikke var de allerbedste Venner; især var det let at se paa Magda, og det ærgrede ham, at hun slet ikke vilde skjule sin Uvilje — men det lignende hende.

Da de et Øjeblik var inde i Soveværelset, stod Bodil og saa ud ad Vinduet. Elm betragtede hende og gættede paa, at hun nysgerrig iagttog, hvordan Træerne udenfor tog sig ud, naar de saas herfra; for hun kunde jo nok vide, at han holdt af dem og saa meget paa dem. Og maaske tænkte hun... Han blev næsten forvirret ved sin videre Gætning og følte Blodet prikke i Brystet. I det samme vendte hun sig om, og deres Øjne mødtes, men

bare et Sekund, og hun sagde brat, at nu skulde hun hjem. Elm mente, at det hastede vel ikke saa stærkt; men hun lod sig ikke stanse, gik ind i Dagligstuen, tog sit Sjal og vilde byde Farvel. Forlegent ilsom spurgte Elm sin Hustru, om de ikke skulde følge Bodil paa Vej. Hun nølede med at svare, og om hendes Mund var der et Træk, som tydeligt nok sagde, at Bodil burde helst gaa ene; men alligevel tog hun Sjal over sig og gik med.

Det var nær Aften, og det skumrede desuden af en tætpakket Masse taageagtige Skyer, som hang lavt over hele Egnen og dryssede en fin Støvregn. Det var meget lunt og mildt, men lidt for fugtigt til at gøre en Spaseretur behagelig. Magda begyndte at gaa stærkt, men de andre to havde intet Hastværk. Elm gik et Par Skridt til Siden af Bodil og lidt tilbage. Efter hans Forslag drejede de ud ad en Markvej mellem to Bygmarker, hvis nyskudte, grønne Aks duvede af Regnen.

Men saa naaede de et Gærde, og her mente Magda, de burde sige Farvel. Hun lod til ikke at ville sige mere, for hun tog Sjalet op over sit Hoved og hyllede næsten Ansigtet helt ind, mens hun stod, som om hun frøs. Hun vilde ligefrem se saa ufordelagtig ud som muligt, tænkte Elm bitert. Og hvor kunde han vel saa blive fri for Tanken om, at Bodil saa langt mere elskværdig ud; hendes Ansigt var saa fint indtagende under Sommerhattens brede Skygge. Hun skubbede en Gang Hatten

lidt op og bøjede Nakken tilbage, saa de fine Regnstænk fik Lov til at væde Ansigtet, og hun sagde, det var saa forfriskende. Og saa skulde han prøve det med; det gav jo dog Anledning til lidt Samtale. Iøvrigt foregik der jo ikke andet, end de skiftevis saa paa hinanden og ud i Luften. Af Forlegenhed bed han sig af og til i Overlæben og følte et eget Behag ved at se hende begynde paa det samme.

»Mon vi ikke snart har faaet nok af denne Behagelighed?« spurgte Magda.

Og saa blev der sagt Farvel.

Hjemad gik Elm saa stærkt, at Magda havde Nød med at følge ham.

»Sikken et Hastværk, du har faaet,« sagde hun.

Han forstod hendes Bemærkning. Derfor gjorde han sig Umage for at behage hende, da de kom hjem. Men hun satte sig tankefuld hen paa en Stol og tog ikke engang Hatten og Sjalet af.

Det pinte ham; han gik derfor hen og klappede hende paa Skulderen og spurgte:

»Er du vred paa mig?«

»Jeg ved ikke.«

»Hvad er der i Vejen?«

Først tav hun, men sagde saa:

»Jeg kan ikke lide, at du og Bodil ser saa meget paa hinanden.«

»Aa, hvad er det for noget!... Jeg tror ikke,

jeg ser mere paa hende, end paa alle dem, jeg træffer at komme sammen med.«

»Men hun ser meget paa dig.«

»Saa—aa, . . . men det kan jeg da ikke gøre for.«

Der blev ikkē talt mere derom; da Magda tav, mente han ikke, det var værd. Han følte ellers en egen vilter Trang til at høre det sige, at han og Bodil elskede hverandre, akkurat den samme Følelse, som Skolepiger har, naar de begynder at tænke paa Kærester og gerne vil drilles med den rigtige, hvor meget de end synes at have imod det. Men at det var hans Hustru, han skulde tale saaledes med, det vakte pludselig en mørk Tanke, og han fik at mærke den urolige Samvitighed i Hjertedybet. Alligevel døvedes dens Stemme: ti stærkere end alle andre Følelser, langt mægtigere var Trangen til paany at opleve alle den gryende Elskovs vidunderlige Eventyr, dens jublende Haab, dens dejlige blomstrende Foraar. Saa overstrømmende den Følelse var blevet, kunde Samvittigheden ikke gøre sig gældende, og heller ikke Medlidenheden med Magda; han kunde endog føle en Art Trøst ved, at hun ikke vidste, hvor meget han elskede Bodil.

XIV.

Det havde ikke voldet Bodil nogen egentlig Kvide, at Elm giftede sig med Magda; dog havde det bragt hende en alvorlig Tanke om, at nu maatte det være

forbi med den Elskovsleg, hun og han havde begyndt, og skønt det havde haft en egen sød Tillokkelse for hende saadan at vide sig elsket og selv at mærke Ild i Blodet, saa faldt det hende alligevel temmelig let at tage det roligt, som det nu gik. Men lidt senere, den Dag hun traf ham ene hjemme, havde hun igen faaet en Mindelse af, at de to maatte elektrisere hinanden, dog havde hun samtidig følt noget vist frastødende derved. Men saa var det paa hendes Fødselsdag, at der for Alvor bragtes Glød i hendes Blod. Hun havde været saa overgiven glad den Dag; hun vidste jo, at Forvalter Bang tilbad hende, og det var hende behageligt at være Genstand for hans Attraa; men da hun tillige opdagede, at Elm endnu var glødende forelsket i hende, fik hun en overstrømmende Følelse af sin Skønheds Magt, og hendes Sind blev som fyldt af sittrende Solstraaler.

Og saa kunde hun ikke mere i Dagene efter være ligegyldig overfor Elm. Hans bløde Natur, der lignede hendes, havde en egen hemmelig Tiltrækningskraft. Det var altfor fristende at vide, at hun, bare naar hun vilde, kunde fremtrylle Forelskelsens Udtryk i hans fintbevægelige Ansigt, og det var altfor sødt at mærke det varme Blod prikke i hendes eget Bryst, til at hun kunde ønske det roligt. Og derfor søgte hun Lejlighed til næsten hver Dag, enten i Frikvarterene eller efter endt Skoletid, at træffe sammen med Elm i Haven.

Og der kom en Række skønne Dage med Solskinsluft og viftende Nordvestvinde. Højt oppe paa den dybblaa Juli-Himmel stod hist og her en stille Fjersky som noget henaandet Hvidt. Det var Sommerfuglenes og Rosernes Tid. Æbler og Pærer begyndte at brunes mellem Løvet, og Stærene sad og sang over kirsebærrødmende Grene. Da var det, at Elms Sind som ved en underlig Tryllemagt blev bundet til denne Have, alle hans Tanker og alle hans Følelser levede og aandede der, det forekom ham, at hans og Bodils Elskov var i det bævende Solskin over Havens Trær.

Hjemme talte han næsten ikke med sin Hustru, og hun lod heller ikke til at ville tale med ham; han forstod ellers dunkelt, at noget pinte hende, men han vilde helst undgaa, at det kom frem, da han frygtede en Kamp; han vilde i det hele taget være fri for at tænke paa sit Ansvar som Ægte-
mand, og ligesaa paa alle de Samvittighedsspørgsmaal, der ulmede i Hjertebunden, men at de var der, mærkede han nok, og at de for Alvor vilde komme frem, havde han en Forstaaelse af, derfor levede han som et Menneske, der kun har en eneste Dag, en dejlig Sommerdag, tilbage at nyde.

En Fredag og Lørdag var han fri for at holde Skole, og de Dage blev en eneste fortærende Længsel efter Bodil og Haven. Han gik ud og ind og ud igen, op paa Bakkerne, hvor han kunde se Mogensens Gaard, og hjem igen mange, mange Gange.

Og da det blev Søndag, hunde han ikke udholde det længere, men spurgte Magda hen ad Eftermiddagen, om hun vilde gaa en Tur med ud til Mogensens. Han havde ikke ventet, hun vilde være villig dertil, og blev derfor lidt forundret, da hun sagde ja; han vidste ikke, at hun netop følte en æggende Lyst til at se det under Øjne, som i de sidste Dage havde sysselsat hendes Tanker.

Ligesom første Gang blev hun meget venlig modtaget; selv Bodil var overordentlig flink og opmærksom. Og Magda tvang sig da ogsaa til nogenlunde at dølge sin Uvilje mod hende. Bodil havde faaet en ny Kjole, som Magda endelig maatte se; og da de havde set paa den og talt om den en Stund, sagde hun, henvendt til Moderen, at hun vilde tage den paa, for ellers kunde de jo ikke rigtig se, om den passede hende. Og trods Moderens Protest gik hun leende ind paa sit Værelse for at tage Kjolen paa, og imens spillede der i hendes lille Hoved en vilter Tanke om, at Elm ganske sikkert vilde faa Hjertebanken, naar hun igen kom ind i Dagligstuen. Men den Tanke fik desværre Blodet til at samle sig i hendes eget Hjærte, saa da hun var færdig, mærkede hun, at hun var lidt forpustet og desuden næsten bange for at gaa ind og vise sig frem. Og da hun stod foran Spejlet, syntes hun, at hun pludselig rødmede alt for meget; viftede sig derfor lidt Køling til med Lommetørklædet, aandede nogle Gange langt ud, søgte saa at være

rolig, mens hun med Haarborsten ordnede lidt ved de svagt krøllede Lokker, som løste sig ud over den smukke hvide Pande — ellers laa Haaret glat og sortstraalende ned fra Skilningen.

Men hun maatte jo ind i Stuen. Aa, det var ligesom hun skulde paa Scenen! Hun aandede langt ud et Par Gange til og pillede lidt ved Kraven. Saa en Drejning tilhøjre og en tilvenstre, for at hun i Spejlet kunde se saa meget som muligt af sit bagerste Parti. — Jo, Kjolen sad godt, og Haarets sorte Slangeknuder var i Orden.

Inden hun traadte ind i Dagligstuen, vilde hun lade, som var det den ligegyldigste Sag af Verden, hvordan hun saa ud; men hun rødmede alligevel — for alle de tossede Tankers Skyld. Men saa svandt jo Rødmen langsomt, da der blev talt om Tøjet og set paa det. Magda kunde jo ikke andet end sige, at Kjolen var nydelig og passede fortræffelig; men Elm lagde Mærke til, at hendes Blik blev lidt stikkende. Bodil sendte ham et lille, hurtigt Øjekast. Jo, han saa hende nok, og at Kjolen klædte hende; dens blegrøde Rosa gjorde hende let, og hun syntes slankere end sædvanlig; for hun var jo ellers noget fyldig i Forhold til Højden. Og hvor rundede Skuldrene ikke blødt! Og Armene! Var der blødere Arme at lægge om en Mands Nakke!

Siden — da der var drukket The — vilde Bodil, de skulde gaa ud i Haven. Elm og Magda gik da ogsaa med; han villig nok, men hun rigtignok ikke uden at tvinge sig selv; og nu var det let at se paa hende, at hun var inderlig ked af det hele. Men de andre to elektriserede hinanden med de faa Ord, de sagde, og som blev udtalte saa blødt og ledsagede af lige saa bløde Smil. Saadan stod de paa en af Havegangene.

»Det er længe siden, De har været her.«

»Det er da kun tre Dage.«

»Tre Dage! — Er det da ikke længe.«

»Somme Tider kan det være længe.«

Uden at tænke over det, havde han med sine ene Støvle ridset hendes Navn i Havegangens Støv. Hun saa det og blev rød, men fik i samme Øjeblik uhyre travlt med at vise Magde nogle Siviljer, og i samme Nu kom Elm til Besindelse, strøg Foden hen over Navnet, saa det blev udslettet.

De gik ned mod Havens vestlige Hegn og gennem Laagen, ud paa Engen, blev staaende der og talte om, at det var en ejendommelig dejlig Aften. Ude fra Nordvest, hvorfra Vinden luftede lidt, svømmede en Flok mørkeblaa Skyer i Sommeraftenskæret, saa de lignede en Øflok i en gylden Strand.

»Er der noget, som er dejligere i Farven end denne Himmel derude?« spurgte Elm.

»Nej,« sagde Bodil; men efter at have tænkt et Øjeblik, tilføjede hun: »Jo, Roser.«

»Ja,« sagde han blødt.

Magda sagde intet.

De gik igen ind i Haven. Men saa mente Magda, det var paa Tide at gaa hjem; hun gik derfor ind at sige Farvel, hvad Elm for sit Vedkommende ikke mente, var saa nødvendigt, da han skulde komme igen næste Dag. Han blev derfor hos Bodil i Haven.

Hun var jo mer end sædvanlig bedaarende den Aften; hun syntes dobbelt indtagende i det halvdunkle Lys under Træerne. Hendes lille Hoved, der var bart, havde nok mange glade Tanker, kunde han se paa dets smaa Bevægelser. Og han følte en vilter Lyst til at trykke dette lille Hoved ind til sig.

«Kommer De herved i Morgen?» spurgte hun.

»Ja.«

»Naa, det var jo fornøjeligt . . . Det er ogsaa, ligesom der mangler nogen, naar De ikke er her,« sagde hun med et let Smil.

»Ja, der mangler da mig,« sagde han, ligeledes smilende.

»Aa, De maa ikke gøre Nar! Jeg mærker nok, at jeg fik udtrykt mig uheldigt.

»Aa, nej.«

Hun saa alligevel ikke fornærmet ud. De turde se hinanden mere modigt og længere i Øjnene end hidtil; de forstod jo ogsaa godt og vidste begge to, at hvad der var sagt, var et hemmeligt Tilløb til det, som ikke maatte siges.

Men saa kom Magda og bød Bodil kort Godnat.

»Aa, det haster da ikke saa stærkt,« sagde Bodil.

»Jo,« svarede Magda koldt og gik rask til.

»Ja, saa maa jeg vel med,« sagde Elm lidt flov, og gav Bodil Haanden. Hun holdt den lidt og sagde leende:

»Nej, bliv lidt, saa skal De se, hun kommer nok tilbage og henter Dem.«

Han ventede et Øjeblik; men Magda blev ved at gaa, endogsaa usædvanlig stærkt. Saa sagde han Godnat igen og løb efter hende.

Det saa lidt komisk ud paa de to Ægtefolk, syntes Bodil; og noget af den Varme, hun nylig havde følt for Elm, gik bort ved nu at se ham i en stakkels Ægtepers Rolle. Hun kunde ikke bare sig for at smaale.

Havde han vidst, hvilket ufordelagtigt Indtryk Bodil i dette Øjeblik fik af ham, saa havde han kunnet indhente Magda med mindre Samvittighedsnag end nu.

De gik en Stund tavse jævnsides, og lidt fra hinanden. Men saa kom hun med et underligt Latterudbrud og sagde:

»Du og Bodil er virkelig et Par løjerlige Mennesker. Naar I kan staa og tale hinanden efter Munden, saa er det en mageløs Herlighed. Hvad du synes er kønt, synes hun naturligvis ogsaa er dejligt. . . Og saa er hun naturligvis saa smagfuld!

Sikken en Skønhedssans hun har! Aa, hvor hun er begavet!«

Hun tav et Øjeblik, men tilføjede saa i samme iltre, haanende Tone:

»Og i Timevis kan I saa tale om saadanne Ubedydeligheder og sidde og drømme om det rene Ingenting... Py!«

Han svarede hende ikke, da han var bange for, at hun saa skulde blive mere oprørt... Og havde hun ikke Ret?...

Da de kom hjem, klædte hun sig straks af; men han blev gaaende urolig frem og tilbage. Endelig satte han sig paa en Stol i Sovekammeret og sagde, med lidt paataget Bønlighed:

»Magda! jeg synes egentlig ikke, du har noget at være vred paa mig for.«

»Naa ikke! Tror du ikke, jeg forstaar, at du ikke holder af mig mere.« Hun begyndte at græde. »Og du kan more dig over, at hun, den forfinede Taske, gør Nar ad mig.«

Hun rejste sig brat, knyttede Haanden i dirrende Raseri og sagde, eller rettere skreg:

»Ja, det er hende, du elsker! Det er hende, den bløde Tingest! Det er hende, du kan lide! Det er hende! Det er hende! Du kan tro, at jeg ved det! Det er sandt, hvad jeg siger! Det er i al Evighed sandt!«

»Magdal!«

»Nej, det kan ikke hjælpel! Det kan ikke hjælpel!«

Hun strakte sig krampagtig ud i Sengen og sparkede som en rasende. Saadan blev hun længe ved, og hver Gang han vilde sige noget, teede hun sig værre, indtil hendes Kraft var udtømt; da sagde hun stille klagende:

»Og jeg er dog rejst med dig saa langt bort fra mine Forældre. . . Nu har jeg slet ingen mere!«

Saa laa hun og græd stille, med Ansigtet ned i Pudsen, og han stirrede slagen og raadløs paa hende. Al hendes Bitterhed og Klage var kommet saa voldsomt og overvældende, at hans Hjerte blev ligesom forstenet derved; kun Syndsfølelsens sortnende Gru fyldte Sjælen med en forfærdelig Angst, der tvang ham til at udbryde som i et Nødskrig:

»O, Gud! jeg er et Umenneske!«

Han lod sig synke ned paa Gulvet, krøb paa alle fire, søgte at finde Husværelse i, at han kun vilde regne sig for et Dyr, men vaandede sig fremdeles under Menneskevæsenets frygtelige Ansvar. Saa fast var alle bløde og gode Følelser bundne, at han fik en rædsom Forstaaelse af, at Menneskelivet leves over umaadelige Dybder, hvorfra djævelske Højtænder griner frem for at snappe, hvem der synker. Det sled smerteligt i hans Nerver, saa han blev bange for at faa Nerveslag og dø uden Trøst. I sin Angst skreg han højt og uhyggeligt, begyndte at hamre Hænder og Pande imod Gulvet — dog lidt læmpeligt med Panden, men alligevel uden Forstillelse.

Magda rejste sig; hun blev bange, og hendes Graad stansede; det var ligesom alle de bitre Følelser udsluktes og gav Plads for Medlidenheden, Kvindehertets bedste Følelse, der rejste sig i hele sin Magt. Hun sprang paa ud Gulvet og bøjede sig ned over sin ulykkelige Mand.

»Kære Ven! lad dog være! . . . Aa, lad dog være!« bad hun.

»Nej, nej, bliv ikke hos mig! lad mig dø!«

»Aa, kære, bedste, lille Ven! nu skal du være sød. Kom nu! kom nu! . . . Saa!«

Hun trak i ham, vilde løfte ham, men han stred imod og vendte bestandig Ansigtet mod Gulvet. Dog fornåm han, at hendes kærlige Ord mildnede i Sjælen og smeltede Forstemningen. Endelig fik hun Lov til at løfte hans Hoved op. Hun klappede det og strøg Haaret. Aa, hvor det gjorde ham godt at føle Kærlighed!

Men hun var jo afklædt og begyndte at fryse, saa hun rystede. Da blev han angst for, at hun skulde blive syg; og dybt greben af hendes Medlidenhed, blev han selv medlidende, rejste sig, løftede hende op i sin Favn og bar hende hen i Sengen.

»Klæd dig saa af, kære, lille Ven!« bad hun og holdt fast om hans Hals.

»Ja, men slip mig dog; ellers kan jeg jo ikke klæde mig af,« sagde han med et vemodigt Smil.

»Nej, jeg slipper dig aldrig mere — aldrig,

aldrig!« sagde hun og holdt næsten krampagtig fast. Først ved gentagen Forsikring om, at han ikke vilde gaa to Skridt fra hende, fik han Lov til at klæde sig af.

XV.

Morgenen efter var Elm ude i Haven, saa tidlig som de første Solstraaler gnistrede i det duggede Løv. Han kunde saa let skifte Stemninger, næsten ligesom et Barn, og som det havde han en frisk Modtageevne, derfor gik han og blev glad ved Synet af hver lille Gren og nød med inderligt Velbehag Blomsternes Duft og Duggens Kølighed.

Det var ellers en Mindelse af den forudgangne Aftens Sjølekval, der havde drevet ham saa usædvanlig tidlig op; han var vaagnet med en Fornemelse af, at der hvilede noget uhyggeligt over ham. Men nu var det, ligesom hvert ubehageligt Indtryk svandt for Dagens Komme, og Sindet aabnede sig for Mildhed og Fred, og Glæden derover gav ham gode Forsætter om at være rigtig kærlig mod Magda.

Hun stod og dækkede Kaffebordet, da han med en frisk Buket kom ind til hende. I det han gav hende Buketten sagde han:

»Nu skal vi være saa forskrækkeligt gode Venner altid . . . skal vi ikke? . . . Men saa skal du ogsaa tro, at jeg vil ingen andre have end dig; og det er sandt! for du er alligevel den bedste; det lærte jeg

at se i Aftes, skønt jeg ogsaa vidste det i Forvejen. Og jeg har da heller ikke været saa meget slem imod dig, har jeg vel? . . . Du ved det ikke. Men jeg har ikke været saa slem imod dig, som du tror. Og nu skal jeg være saa god, saa god imod dig. Maa jeg saa nok være din gamle Dreng igen?»

»Det faar du jo,« sagde hun med et svagt Smil, der stille gled bort og efterlod et lidende Udtryk.

»Ja, du kan være vis paa, at jeg skal holde saa meget, meget af dig. . . og jeg kan ikke andet.«

Mens han gav disse Forsikringer, saa han omtrent ud som en Dreng, der lidt kry fortæller sin Moder, at han magelig kan lade alle de røde Jordbær være i Fred.

Magda maatte sidde hos ham i Sofaen, mens han drak Kaffen; og da han bagefter havde kysset hende og endnu nogle Gange forsikret, at han skulde være saa uendelig god imod hende, og at han ikke kunde undvære hende, gik han med et temmelig let Hjerte til sin Skolegerning.

Men Magda, som blev derhjemme, havde rigtig nok ikke nær saa let ved at faa Aftenens uhyggelige Indtryk til at fortone sig, eller at faa kvalt al den Mistanke, som i den senere Tid lønligt var spiret frem i hendes Sind. Hun gik flere Gange i Dagens Løb og tænkte sig frygtelig vred paa ham. Hendes Stolthed var dybt saaret; hendes ideale Forestilling om, at en Kvinde aldrig skal tilgive en

Mand den mindste utro Tanke, rettede stadig sine strenge Krav til hende; men hun følte sig alligevel raadvild og magtløs og ulykkelig, naar hun tænkte paa Skilsmissen. Da maatte hun græde af den sorteste Fortvivelse. Men saa kom der bagefter lidt mere blide Tanker, der sagde hende, at han dog i Grunden var blød og god, og at hun umulig kunde undvære ham. Da kunde hun resignere lidt... Og rigtig slemt havde det jo heller ikke været... men rigtig godt vilde det heller aldrig blive mere...

XVI.

Da Elm kom hjem om Eftermiddagen, var han virkelig saa deltagende, saa blid og kærlig mod sin Hustru, saa det maatte se ud, som om hun igen ejede alle hans ømmeste Længsler. Og dog havde han i Dagens Løb godt nok følt, at han endnu var ompundet af den fine Fortryllelse, som Bodil havde lagt over hans Sind; han havde mærket den søde, dirrende Uro i Blodet, mens hans Øjne havde søgt efter hende, og da det havde ladet, som om hun undgik ham, var hans Længsel efter hende snarere forøget, men desto mere havde Fantasien faaet Lov til at kærtegne alle hendes Ynder.

Men netop derfor vilde han være rigtig kærlig mod Magda — for at beholde Sindsro. Og det var ham lettere nu end tidligere at nøjes med en Trøst som denne; ti Samvittigheden var ikke saa fint-

mærkende længere; den var efterhaanden blevet som hyllet ind i døvende Duft; der skulde en stærk Rystelse til, som den om Aftenen før, for at kalde den til Live. Naar Magda bare ikke led, saa syntes han nu ikke, det var videre syndigt, at han elskede Bodil — saadan en lille Smule. Og han følte ligefrem en æstetisk Lyst til at leve i Forholdet, som det var; det behagede ham at tænke, at han var en moderne Romanhelt, og som det altid er, naar en Elskov endnu ikke helt ud har vundet sin Genstand, elskede han egentlig mest sine egne Stemninger og var glad over sin egen Elskovsfølelse.

Omtrent saadan gik Dag efter Dag Ugen igennem. Men saa var det om Lørdagen, da han efter endt Skoletid gik ud gennem Haven. Han kom hen forbi Bodils Vinduer. Et af dem stod aabent, og ud af det rakte en Rosengren med svulmende dybrøde Blomster. Og hvordan det var eller ikke var — Synet af disse Roser vakte pludselig en varm Strømning i hans Bryst; det stemmede for Aandedrættet, og han følte et eget sødt Behag . . . Og han aandede et let men lidenskabeligt Kys paa den ene af Blomsterne. Men i samme Øjeblik følte han en hemmelig Rædsel, som om han havde øvet en Forbrydelse. Han søgte at bortjage den underlige Skræk med at sige sig selv, at han jo bare havde kysset en Rose, men alligevel havde han en Fornemmelse, som om han kunde vente en Ulykke.

Pludselig gav det et lille Sæt i ham — han

hørte lette Fodtrin hviske i Gruset bag ved sig og vendte sig brat om. Det var Bodil, der kom gaaende oppe fra Havelaagen.

Han blev forlegen, turde knap blive staaende, men syntes ogsaa, det var flovt at skynde sig væk, hvorfor han blev, hvor han var, og lod, som om han meget opmærksomt betragtede Vinrankerne — ikke hendes Roser.

Alligevel havde hun ikke, som han var bange for, set, at han kyssede hendes Blomster. Hun antog, det var hendes Komme, der saa stærkt elektriserede ham, og hun følte en rigtig overgiven Lyst til at være elskværdig for at se ham meget forelsket. Og hun tog ikke fejl i at tænke, han kunde blive det. Han var aldeles betaget af Smilene, der glimtede i den fine Kind og i de mørke Øjne. Hun havde et Haandklæde over Armen og fortalte, at hun skulde i Bad ude i Vigen. Hun stod og drejede halvt rundt til den ene og til den anden Side paa højre Hæl.

»Aa, hvor det bliver kedeligt i Morgen!« pustedes hun pludselig langt ud og stansede med Drejningen.

»Hvorfor skulde det saa blive kedeligt?«

»Jo, for de skal bort allesammen, undtagen jeg ... jeg skal desværre styre Huset.«

»Ja, det kan blive slemt nok. Men heldigvis kommer jeg da ikke og volder Forstyrrelse i Morgen.«

»Naa, ikke! ... Aa, De kunde jo ellers nok

lege at holde Skole; jeg skal nok koge en rigtig god Middagsmad imens.«

»Hvilken Ret?«

»Ja, det siger jeg ikke i Dag. Men nu kan De jo komme og se . . . og smage ogsaa,« sagde hun med et lille Nik og et nydeligt let Smæld med Tungen.

Uheldigvis kaldte Moderen i samme Øjeblik paa hende, saa hun maatte løbe ind.

Og Elm gik hjem, med en myldrende Sværm af viltre Tanker. Han vilde være rolig i Sindet; men hvor kunde han det, naar han var aldeles fortryllet af hendes Elskværdighed, hendes Smil, hendes yppige Skønhed, og naar han saa tydeligt havde mærket, at hendes unge Hjerter følte noget for ham.

Og hvorfor havde hun sagt ham, at hun i Morgen skulde være ene hjemme? Aa, hvor det var vidunderligt lokkende! Men netop derfor kunde der jo ikke være Tale om at gaa ned til Mogensens i Morgen. Nej, det vilde han sidst af alt. Men — aa, hvor det var vidunderligt lokkende!

XVII.

Om Morgen efter vaagnede han usædvanlig tidlig, og til stor Forundring for hans Hustru stod han straks op, havde næppe Stunder til at drikke Kaffen, gik saa ud i Haven og vandrede frem og tilbage i det fine Sommergejr, som det var.

En Tid havde han i Tanker at spørge sin Hustru, om hun efter Middag vilde gaa med ned til Mogensens. Men han havde neppe Mod til det, fordi han jo godt vidste, at hun helst vilde være fri. Desuden vilde det heller ikke være saa vidunderligt, naar han ikke kom ene, derfor slog han de Tanker af Hovedet. Men ene kunde det jo ikke gaa an at komme. Nej, det var det mest rigtige at gaa ind og tage en Bog. Han prøvede, hvad det kunde hjælpe, men alle de viltre Fantasier kunde ikke tvinges paa den Maade. Saa var det dog bedre at gaa omkring derude. Og var der vel noget ondt i at gaa op paa Bakkerne, hvor han kunde se Mogensens Gaard? . . . Han gik der op ad, naaede et af de høje Punkter, satte sig paa et Gærde og saa ned efter Gaarden. Røgteren havde været ude at flytte Køerne og gik hjemad; men ellers var der ingen at se der nede. Det blev næsten kedeligt, da han maatte sidde der en stiv Klokketime tilende, uden at faa set saa meget som et eneste Glimt af Bodil mellem Havens Trær. Og at hun var ene hjemme, vidste han; for inden han havde talt med hende i Gaar, havde han af Niels faaet lidt at vide om, at de skulde besøge nogle fjærntboende Slægtninge og derfor køre meget tidlig. De maatte allerede være kørt. Skulde han gaa hjem eller ikke? Aa, der kunde da heller ikke være noget ondt i at gaa lidt ud ad Vejen. Og han gik — langsomt, stansede en Gang imellem, men gik igen og kom

stadig nærmere ned mod Gaarden. Da følte han pludselig en sød Fornemmelse i Brystet — han skimtede Bodils lyserøde Kjole mellem de unge Trær ved Havelaagen. Hvorfor mon hun havde taget sin nye Kjole paa?

Jo, hun havde saa smaat anet, at han vilde komme. Rigtignok havde hun ikke Dagen i Forvejen, da hun havde spøgt saa modig med ham, mærket ret meget til den Elskovsfølelse, som ellers saa mange Gang blussede op i hende; men deres Samtale og hans forelskede Blikke og de forfløjne Tanker, som var komne af, hvad hun spøgende havde sagt, havde vakt Uro i hendes unge, varme Blod — og saa havde hun drømt om ham om Natten, noget underligt dejligt om ham og hende. . . . Og siden havde hun hele Tiden maattet tænke paa ham, havde skyndt sig at feje Stuerne og helt overladt Madlavningen til Pigerne, havde saa med en vis Ængstelse taget sin nye Kjole paa og sat sit blanksorte Haar saa smukt som muligt, var gaaet ud i Haven og havde flere Gange spejdet op efter Bakkerne. Og da hun saa opdagede ham, blev hendes Blod saa viltert som ingen Sinde før.

Hun var jo en blød, varm Natur, men saadan som i Dag havde hun aldrig før følt Blodets søde Syden gennem alle Aarer. Hun blev næsten angst, ønskede halvvejs, at han ikke skulde komme, vidste ikke, hvordan det skulde gaa. Hun havde aldrig elsket saa fuldtbevidst som han, og havde derfor

heller ikke havt saa strenge Sjølekampe, ikke tænkt videre over, at det kunde være syndigt, om de elskede hverandre en lille Smule, saadan i Spøg; men dette i Dag var altfor underligt, altfor overmægtigt. . . Bare han dog ikke vilde komme! Hun iagttog ham, mens han gik ud ad Vejen; men naar han standsede og saa sig om og maaske tænkte paa at gaa tilbage, ønskede hun alligevel, han maatte komme. . .

Han blev staaende et Øjeblik udenfor Haven, maatte nogle Gange trække tungt efter Vejret, lod saa, saa godt han kunde, som var han ganske ligegyldig, og gik langsomt, ligesom slæntrende, gennem Havelaagen og hen ad Gangene, op mod Lysthuset, hvor hun stod og stregede med sin højre Fodspids i Gruset. Han hilste nogenlunde frit, men uden at række Haanden. Hun hilste svagt, saa flygtigt paa ham, med et forlegent Smil, sænkede derefter Hovedet lidt og vedblev at strege med Foden. Men han havde nok set, at hendes Ansigt rødmede under Sommerhattens brede Skygge. Som hun nu stod, kunde han kun se lidt af Næsen og Partiet derunder; han syntes, der var nogle smaa bævende Trækninger ved Læberne.

Men overraskende pludselig slog hun Nakken tilbage. pustede ud og sagde:

»Aa, hvor det er utaaleligt varmt i Dag!«

Med disse Ord søgte hun paa en brat Maade at jage sin Forlegenhed bort, smilte da ogsaa mere

sikkert og spurgte spøgende, om han saa skulde ind at holde Skole. Maden, hun havde lovet ham, skulde nok blive færdig, skønt hun ikke selv lavede den; men Maren, som var sat til det, forstod det sikkert ogsaa bedre.

Han svarede smilende, at han helst vilde holde Skole i Haven.

»Maaske for mig? Ja, jeg er ogsaa forfærdelig dum; jeg kunde nok trænge til at lære lidt.«

»Aa, det tror jeg ikke.«

Hun turde nu smile aabent til ham, og de saa af og til hverandre varmt ind i Øjnene, mens de fulgtes ned igennem Haven. Fra en blomstrende Rosenbusk, de kom forbi, flagrede en hvid Sommerfugl op i Solskinnet, og Elm sagde, idet han pegede efter den:

»Se, det er en Syke, der svinger sig op fra Baalets røde Luer.«

»Ja,« hviskede hun sagte.

Talende om saadanne Smaating, som lige faldt dem ind, gik de ikke saa kort Tid der i Haven, men kom siden udenfor det vestlige Læbælte paa Engen.

Bodil klagede igen over Varmen og udbrød:

»Gid jeg var oppe paa Randbjerg! Der maa dog vel være svalt.«

Randbjerg var det højeste Punkt i Bakkerækken, som saas udad mod Sydvest. Det og flere af de andre Toppe havde Ploven aldrig furet; de havde

brune Pletter af lav Lyng imellem graaligt, solstegt Græs.

»Ja, jeg har tit tænkt, jeg skulde derop; det er næsten mærkeligt, at jeg endnu aldrig har været der,« sagde Elm.

»Men vi kunde jo gaa derop. Det er da ikke saa meget langt... Og De har vel nok Tid?«

»Ja, Tid... (Han fik et lille, forstemmende Indtryk ved Tanken om sin Hustru). Det er jo Søndag.«

Men lad os saa gaa. Nu løber jeg ind og henter en Parasol. Jeg skal straks komme; jeg tager ikke Overtøj paa, for der er jo ingen, der ser os.«

Snart kom hun tilbage; og de gik.

Midt ind i den lumre Varme kom der pludselig en svalende Skygge; ti i Syd var der vokset en Byge op, og dens øverste Rand havde naaet Solen, som nu var omtrent ved sin Middagshøjde. Det saa endog ud, som om Skyen vilde komme op over; for lidt efter begyndte der at falde nogle enkelte, store Draaber, hvad Bodil først bemærkede, da én isnede paa hendes Haand. En fugtig Vind sukkede hen over Marken. Til den ene Side havde de en Bygmark, som begyndte at gulnes, og til den anden Side et Stykke blomstrende Rødkløver, hvis krydrede Duft løsnedes af Fugtigheden og drev op i stærke Strømme. Stien, de gik paa, var smal, saa de kunde ikke gaa jævnsides. Hun gik foran

og han ikke altfor nær efter. Han betragtede hende hele Tiden. Med venstre Haand holdt hun Kjolen lidt op, for somme Steds havde Kornet lagt sig ud over Stien; med højre holdt hun Parasollen; derved kom de runde, bløde Skuldre godt tilbage. Holdningen var rank; Hofterne kraftige. Hun havde Turistsko paa, traadte let og elastisk, vendte Fodspidserne passende udad. Paa venstre Side, hvor hun holdt Kjolen op, saas det hvide Underskjørt Blonder ovenfor den skønne Ankel. . .

Han maatte tænke paa, at hans Hustru gik saa tungt.

Endelig kom de op i det egentlige Bakkeparti, gik Side om Side hen over en Mark, hvor nogle Faar og Lam, der var graa af Støv, havde afgrøvet Græsset lige ned i den tørre Jord. Bodil klagede atter over Varmen; for Solen var igen bleven fri af Skyen og stak med sine glødende Naale, og til lige var det blevet utaaleligt lummert og blikstille. Elm tænkte paa, om han ikke skulde byde hende Armen og vovede det endeligt; men hun tog den ikke, sagde heller ikke noget, men standsede lidt og saa sig omkring, tænkte paa, om ingen saa dem. Nej, der var ingen. Huse og Gaarde laa jo ogsaa langt nede til begge Sider af Bakkerne. Saa kunde hun jo nok taget hans Arm; men nu saa længe efter Tilbudet, turde hun ikke tage fat, naar han ikke sagde det igen.

De kom op over flere Kæmpehøje, som laa hen

ad Bakkedragets Ryg, og naaede endelig det højeste Punkt, Randbjerg. Saa begyndte de at se paa og tale om alt det meget i det store Rundskue, som laa udbredt for dem i den usædvanlig klare Dag, som det var, da Bygen allerede var langt nede i Øster. Mod Syd laa de store Enges langstrakte Flade, hvorpaa hist og her saas Flokke af Kvæg, medens der paa andre Steder var prikkende tæt af Stakke. Der maatte være bagende varmt dernede i den sitrende Soldis. Længere mod Syd hævede Landskabet sig igen med Byer og Skove ud i det videste fjerne. Bodil nævnede Byerne, hun kendte, og de talte efter, hvor mange Kirker de kunde se.

Siden gik de lidt ned ad Bakkens Nordhælde, satte sig der, et Par Skridt fra hinanden og saa ud over Havet og Skoven derude paa Pynten i Nordvest. De talte ikke i lang Tid, men bare drømte sig hen i Dagens Dejlighed. Uendelig solflimrende mørkeblaa stod Julihimlen over Havets og Vigenes sommerblanke Vande.

Men hele Tiden følte de alligevel begge, at de sad der sammen, og Glæden derved havde stemt deres Sjæle til dobbelt inderligt at optage alle Naturens fine Indtryk. Elm blev sig dette bevidst, og det bevægede ham til at sige:

»Hvis jeg skulde give en Skildring af denne Time, saa vilde jeg begynde saadan:

Da var der Sol over alle Vande...«

»Og hvad skulde der saa følge efter?« spurgte hun saa efter et lille Ophold, lidt skjælnsk smilende.

»Aa . . . alt hvad vi nu føler.«

»Men De ved da ikke, hvad jeg føler?«

»Kanske ikke. Men vel omtrent det samme som jeg.«

»Og det er vel noget rigtig dejligt?«

Men saa talte han bare om Sommerdagens klare Farver; og det skuffede hende; for hans første Bemærkning havde vakt en sød Følelse af, at han vilde sige noget — vel nok tilsløret, men det var ogsaa det mest lokkende — om, at han elskede hende. Dog kom der tilsidst lidt af det, hun vilde høre, da han sagde: » . . . Somme Tider synes jeg, det er uendelig sorgeligt, at naar vi oplever noget dejligt, kan det dog ikke vare ved mere end et Øjeblik. Og naar det er forbi, kan det aldrig leves igjen, aldrig, aldrig! . . . Nej, aldrig bestemt det samme!«

»Skulde vi da sidde her i al Evighed?«

»Jeg har jo heller ikke bestemt sagt, at vi skulde ønske at sidde her, . . . og jeg véd jo desuden ikke, om De ønsker det.«

Hun turde jo ikke ligefrem sige, at hun ønskede det, og nu var det hende ikke muligt at finde paa noget, som tydeligt kunde udtrykke hendes Følelser uden at være altfor tydeligt. Først efter en Tankernes Omvej sagde hun:

»Bare det var Aften, og der var Stjerner oppe; saa vilde jeg ønske noget.«

Da han ikke turde spørge hende om hvad, kom de ikke længere i den Samtale; men de blev alligevel siddende der. Han havde vendt sig om imod hende, laa udstrakt, med højre Albu i Græsset og Underarmen rejst op til Støtte under Hovedet. Hun sad, med sine Knæ bøjet op og holdt med begge Hænder om dem. Hun var fin og ung og dejlig i sin lyserøde Kjole. Hendes Kind var svalet af de kølige Viftninger, som begyndte at mærkes ude fra Havet; men hendes mørke Øjne straaledede varmt, naar hun saa paa ham, og det vovede hun ofte; for hendes Sind var blevet aldeles viltert af Elskov, og hvis han i dette Øjeblik havde turdet sige et eneste tydeligt Ord om, at de elskede hinanden, vilde hun ikke kunnet andet end synke viljeløs ind i hans Favn. Hun var aldeles betaget af hans Ansigts fint begejstrede Udtryk, og af, hvor slank og harmonisk han laa udstrakt i sin lette Sommerdragt. Da han en Tid stemmede Haanden fast i den Side, han vendte opad, hvor rundede ikke Hoftene sig betagende smuk der nedenfor!

Han fik dog endelig i Tanker, at det kunde være paa Tide at gaa hjem. Han rejste sig først; hun ikke før noget efter, og saa gav de sig paa Hjemvejen, mens de med udsøgte, men tilslørede Ord søgte at sige hverandre deres Følelser. Da de endelig naaede saa langt frem, at de skulde skilles

og hver til sit, blev de længe staaende og talte om alt og ingen Ting; og skønt der var lange Mellemrum, hvori de ikke kunde finde paa noget at sige, følte de aldeles ikke Kedsomhed. Han begyndte dog at tale om, at han skulde hjem, men mærkede nok med fin Glæde, at hun saa anstrengte sig for at finde paa noget nyt at sige; og for hver Gang hun havde sagt noget, ridsede hun med sin højre Fodspids. Han kunde ønske at blive der længe, bare for at se, hvor smukt det Ben bevægede sig.

Det er ikke nemt at vide, hvor mange Gange han sagde, han skulde hjem, men heller end gerne blev, naar hun igen sagde noget. Men endelig maatte de dog sige Farvel. Da hun saa vendte sig halvt om for at gaa, holdt han endnu hendes Haand og drog hende blødt om mod sig igen, hvorved hun smilte lykkelig mildt til ham; han ogsaa til hende.

Da hun var kommet nogle Skridt fra ham, vendte hun sig om efter ham og sagde:

»Tak for i Dag!«

»Selv Tak,« sagde han, og de gik begge nogle Skridt halvt baglæns. Saa nikkede hun fint og sagde:

»Da var der Sol over alle Vande.«

XVIII.

Magda kunde slet ikke begribe, hvor hendes Mand var blevet af. Hun havde lavet Middagsmad

og flere Gange været ude at se efter ham, havde endelig spist selv og bag efter sat sig hen med allehaande pinlige Tanker. Det faldt hende dog ikke ind, at han kunde være ene sammen med Bodil; men at han havde hende i Tanker og gik et eller andet Sted og drømte om hende, det var hun næsten vis paa; og denne Mistro, der, trods alle hans Forsikringer, bestandig havde levet i hende de senere Dage, luede nu op i hele sin Styrke og vakte Trods og Bitterhed. Hun vilde skilles fra ham, det vilde hun! Men da hun saa tænkte over, hvorledes det skulde gaa til, hvad hendes Forældre vel vilde sige, naar hun kom hjem til dem paa den Maade, og hvor hun vel ellers skulde hen, hvis de ikke vilde have hende, syntes hun, der var saa mange stængende Bomme, hun ikke kunde komme over, og hun følte sig tilsidst saa hjælpeløs, ene og forladt, at hun gav sig til at græde og vidste ingen andre Raad for sin Kvide end at gaa hen og tage Salmebogen og prøve paa at synge sig nærmere til Gud for hos ham at søge Trøst over alle sine Savn.

Saaledes sad hun, da Elm kom hjem. Han fik en smertelig Fornemmelse, da han saa hende sidde med Salmebogen, og hans Blik turde ikke møde hendes.

»Men hvor har du dog været?« spurgte hun.

»Aa, oppe omkring i Bakkerne. Jeg er træt,« sagde han hurtigt og gik ind i Sovekammeret for at blive fri for videre Samtale.

Hun tænkte paa, at han jo skulde have Middagsmad; men hun kunde ikke faa det over sit Sind at gaa ind og byde ham nogen. Og han for sit Vedkommende følte heller ikke nogen Trang til den. Trods det lille forstemmende Indtryk han fik ved at se sin Hustru, laa han der paa Sengen, med Brystet fyldt af Solskin og Sommer og alle Elskovens vidunderlig dejlige Rørelser, der næsten fik en Sødme til, da der efterhaanden blandede sig noget vemodigt ind i dem ved Tanken om, at denne Dag med al dens lyse Lykke var snart forbi og vilde aldrig komme mere. Men Mindet om, hvad han i Dag havde levet deroppe paa Raadbjerg, vilde leve i ham, saa længe hans Hjerte slog. Han kom til at huske det islandske Vers:

»I lysblaa Ring mod Luften sval
Liens Bolstre skraane;
for sidste Gang jeg Himlens Sal
ser over Rangaa blaane,«

og tænkte paa, at med samme smeltende Vemod vilde han se Raadbjerg for sidste Gang, naar han skulde rejse bort fra denne Egn — og engang vilde det jo ske...

XIX.

Den næste Dag stod Julihimlen endnu ren og solflimrende over Egnen, og Elms Sjæl fyldtes af de samme klare Farver og Elskovens bævende Fryd

som om Dagen forud. Rigtignok blev han skuffet lidt, fordi han ikke, da han var ude at undervise, fik set et eneste Glimt af Bodil, men det bidrog snarest til at hylle Sjælen endnu tættere ind i Længslens bløde Drømmedis. Han gik omkring næsten som en Søvn-gænger. Da han kom hjem, kunde han intet spise, intet foretage sig, lagde neppe nok Mærke til sin Hustru, som saa forundret paa ham. Han gik ogsaa straks ud igen, op over Bakkerne, ned langs det Gærde, som dannede det østlige Skjel for Mogensens Mark, gik frem og tilbage der, mens Solen gled ned mod en Taagevold af Skyer, som Dagens Varme havde dannet langs hele Vester, og han følte en underlig Længsel efter at leve ude paa dette Blaalands fjerne Bjerge, hvor den dejlige Dag endnu længe vilde dvæle.

Saa satte han sig ned i det høje Græs ved Gærdets Østside. Foran ham, opover Bakken, var der høj Rug med Brakjord ved Siden. Og over den vippede Rugmark vævede Vinden med grønt og brunt; frem og tilbage gik Vipperne som Vævs-køtter, mens den nedglidende Sol virkede gyldne Traade ind i det brungrønne Væv.

Da han havde siddet der længe, maatte han pludselig rejse sig. Han hørte Latter og Raab nede fra Mogensens Gaard og forstod, at de unge dernede var udenfor, og med en sød og dirrende Fornemmelse i Brystet kunde han en Gang imellem skelne Bodils Stemme mellem de øvriges. Han

vovede sig op paa Gærdet, men kunde ikke se dem dernede for Træerne.

Da han kom ned ad Gærdet igen, vandrede han videre frem langs det, vendte om og gik tilbage, blev gaaende der længe, bestandig frem og tilbage, lige til der intet mere hørtes nede fra Gaarden, og Aftenen lagde sig dunkel og temmelig kølig over Eggen. Vinden hviskede i det høje Græs paa Gærdet, og langt borte skreg en Ugle. Ud af Rugen kom en Hare, som jumpede saa smaat hen over Brakmarkens Knolde.

Endelig maatte Elm tænke paa at gaa hjemad; han frøs lidt i sin tynde, hvide Frakke. Pludselig fik et lille Sæt af Angst ham til at stanse — han hørte en snoftende Lyd inde i en Bunke høje Nælder, men blev snart rolig, da han opdagede, det var et Pindsvin, som kom frem og børstede sig, hvorefter det gik videre. Han fulgte det i en lille Afstand, hørte det knase en Bille, hvorpaa det fortsatte sin Jagt mellem Skarntyde og Nælder.

Han naaede op, hvor han kunde gaa skraat hen over et Stykke Græsjord, hvorpaa Høet nylig var sat i Stakke. Den fine Lugtesans, han var begavet med, mærkede med inderligt Velbehag Hølugtens Sødme, som Nordvestvindens Viftninger legede med i den lyse Nat. Det var saa dejligt og ejendommelig nordisk frisk, at han kunde ønske at blive der, hvor længe det skulde være. Han satte sig ved en af Høstakkene, i Læsiden, og blev siddende der

længe, syslende med alle de fine Elskovsfantasier, der kom saa viltre og lette som den viftende Vind i den høduftende Sommernat. Hvor vidunderlig dejligt vilde det ikke være, om den unge, elskende Pige nu kom gaaende op over Bakken, og hun saa vilde sidde der, nogle Skridt fra ham . . . bare for, at de kunde tale om deres Elskov disse tilslørede Ord, der havde deres egen, anelsesfulde Ynde, ligesom det første fine Glimt af Rosens Blad, før Knoppen aabner sig.

Han troede ikke, hun kom; men han ventede hende alligevel, og hans stærke Længsel efter hende og Fantasiens Syslen med alle hendes Skønheder skuffede ham en Gang imellem, saa han næsten kunde føle, at hun var i Nærheden.

Men hun var gaaet i Seng og sov ganske roligt. Netop fordi hun om Gaarsdagen havde været saa blussende forelsket i ham og kunde have givet ham sig selv helt og aldeles, hvis han vilde, var hun bagefter, da Blodet langsomt kom til Ro, kommet til, nøjere end hidtil, at tænke over, hvad det skulde føre til med deres Elskov. Først havde hun i Tanker, at hun vilde lade ham forstaa, at de skulde rejse bort sammen, og hun vilde følge ham, hvorhen det skulde være. Men da hun videre udmalede sig, hvorledes det skulde gaa til, og derved ogsaa kom til at tænke paa, at han her hjemme

vilde efterlade en sørgende Hustru, mærkede hun en forstemmende Følelse, der fik alle de lokkende Farver i Fantasiens fine Spind til at graane. . . En gift Mand! — Det gik nu rigtig op for hende, at der var en led Bismag ved en saadan Elsker.

Og da hun i Aften saa ham, mens han et Øjeblik stod paa Gærdet, følte hun rigtignok ligesom et Vift af Elskov i Sjælen, men lige saa hurtigt kom hun til at tænke paa, at han bag efter vilde gaa hjem til sin Hustru, og saa mærkede hun igen et Stænk af Væmmelse, som om der var kommet Smuds i noget rent Vand, hun skulde drikke, og i samme Øjeblik forekom han hende at være en uhyre naragtig Person. Havde nogen talt til hende om ham den Gang, vilde hun rimeligvis have sagt, at det var et Fugleskræmsel med hvid Frakke, der stod paa Gærdet.

Og hans Hustru var ogsaa gaaet i Seng. Men hun sov ikke. Der gik mangfoldige bitre Stemninger gennem hendes Sind; ligefra vredefyldt Længsel efter, at han skulde komme, indtil afmægtig Vrede over, at han blev borte. Nu tænkte hun sig ganske vis paa, at han var aldeles fanget af Bodil, og med smertefuld Lyst udmalede hun sig, hvordan de sad hos hinanden ved det natlige Stævne-møde. Det sortnede tilsidst for hende, og hun ud-

stødte en vild Haanlatter. Men saa blev hun forfærdet for sig selv og klynkede i Vaande.

Da han kom — omkring ved Midnat — rejste hun sig overende i Sengen, pustede langt ud, ligesom i Angst.

»Aa, aa!... Hvad er dette dog? Hvor har du været henne?«

»Jeg har bare gaaet lidt derude.«

»Lyv ikke for mig!... Du har været sammen med nogen.«

»Nej!«

Hun troede ham ikke, hyllede Dynen over sig, væltede sig uroligt om under den, idet hun sagde:

»Aa dette er ikke til at udholdel!«

XX.

Dagen efter kunde han alligevel ikke taale at se, hvor ulykkelig og sørgmodig hans Hustru saa ud. Derfor søgte han at komme hjemme fra saa hurtigt som muligt; ti han havde en bestemt Fornemmelse af, hvor lidt et Forsøg paa at borttage den Mistanke, hun nærede til ham, kunde hjælpe; desuden følte han jo godt nok, at hun havde Ret, selv om hun mente, det var værre, end det var. Men trods Følelsen af egen Skyld var han alligevel irriteret af at se hendes lidende Aasyn, og især af en enkelt haanlig Mine, hun havde vist ham. Hun var ligefrem styg, naar hun viste Haan, saa

kom alt det uskønne i hendes Træk dobbelt tydeligt frem, og med fuldt Forsæt vilde hun vise ham det . . . men saa havde hun ogsaa Skyld i, at han ikke kunde elske hende . . . Kunde man i det hele taget tvinge sig selv til at elske, eller kunde man lade være at elske? Han kunde ikke andet end elske Bodil, og saa fik den, der havde skabt dette elskende Hjerte, bære over med ham. Med saadanne halvtænkte Tanker søgte han at dæmpe Samvittighedens Uro; men han havde dog bestandig en Følelse af, at han var indviklet i et Regnskab, som var meget vanskeligt at opgøre.

Han fik ikke Lejlighed til at tale med Bodil i det første Par Dage; men da det saa endelig traf sig, opdagede han nok, at hun ikke var videre elskværdig mod ham. Det smertede ham frygteligt nu, da hans Varme for hende havde naaet en saa høj Grad, og da han troede, at hun gik med de samme søde Længsler som han. Nu kunde han umuligt undvære hende. Og bare for at faa et Møde med hende, spurgte han, om hun ikke snart besøgte ham og Magda. Hun svarede — koldt og ligegyldigt — at hun maaske kom paa Søndag.

Trods hendes forandrede Adfærd imod ham, ventede han hende saa om Søndagen med den mest dirrende Nerveuro. Han dampede derved altfor stærkt af en Cigar, han røg, følte det stemme for Aandedrættet, mens det smertede ud i Armene, og Hænderne svedte. Og hans Tanker var slet

ikke hjemme; da Magda en Gang kom med et nødvendigt Spørgsmaal — andre rettede hun ikke til ham mere — svarede han først længe efter.

Men det blev langt ud paa Eftermiddagen, og Bodil kom ikke endda. Og desto stærkere voksede hans Spænding og Uro. Han maatte ud, vandre frem og tilbage paa Vejen ved Haven, fandt endelig Ventetiden undholdelig og gik op over Bakkerne, saa han kunde se ned til Gaarden, satte sig lidt paa Kanten af den ene Vejgrøft, kunde tilsidst heller ikke udholde det og gik saa langsomt ud ad Vejen, hvor han blev opdaget af Niels, som kom løbende ham imøde. Hos ham forhørte Elm sig forsigtigt, om Bodil skulde bort. Jo, det skulde hun vist; hun var bedet over til Bangs, fortalte Drengen. Det var en sortnende Meddelelse. Niels syntes nok, at hans Lærer fik et underligt blegt Udseende, men forstod jo ikke hvorfor, og bad ham om at gaa med hjem. Hm . . . ja . . . nej, Elm havde egentlig ikke tænkt paa at gaa saa langt — dog kunde han gerne gaa en Vending med ned til Gaarden; men ind vilde han ikke.

Men han folte en ustyrlig Lyst til at gaa ind alligevel, og Niels fik ham derfor let overtalt til det. — Bodil skulde se ham; han vilde gennem sit Blik lade al sin Sjæls Lidelse og Skuffelse strømme hende imøde. . . Maaske havde hun bare leget med ham? Men saa skulde hun opdage, hvilken ubændig Elskøvs Ild, hun da havde spøgt med.

I Gaarden holdt Mogens — den ældste af Drengene — med en forspændt Vogn; han skulde altsaa kjøre for sin Søster, og hun maatte snart være færdig, forstod Elm, da han gik forbi.

Da han kom ind i Dagligstuen, gik hun derigennem, iført en af sine bedste Kjoler. Et kort Goddag og et flygtigt, næsten ligegyldigt Blik, var alt, hvad hun ofrede ham. Hun gav sig slet ikke Stunder til, som han havde tænkt, at se alvorligt spørgende paa ham. Hun kom endnu en Gang igennem Stuen, da hun var helt paaklædt og gik ud; men da saa hun aldeles ikke paa Elm.

Han mærkede en Slappelse, som om han skulde segne; han generedes desuden af de Blikke, der rettedes mod ham og syntes at spørge, om han ikke var fra Samling; derfor vilde han hjem. Mogens bad ham rigtignok blive og spise, men han undskyldte sig, bød Farvel og gik.

Oppe paa Bakken satte han sig, nedslaaet og ked af alt. . . Naa, hvad vedkom hun egentlig ham, søgte han fornuftigt at tænke; men alligevel. . .

Da opdagede han, at hendes Broder kom tilbage med Køretøjet. Det vakte en rasende, pinende Tanke: Hun skulde altsaa gaa hjem og følges af . . . Saa vilde det ske, saa vilde han bejle, denne — robuste Forvalter!

Saa kunde Elm ikke blive siddende der længer. Han skyndte sig hjem. Og den dybe Skuffelse havde virket saa voldsomt paa hans ømt modtagelige Natur,

at hans Hustru havde let ved at opdage, at der maatte være bristet nogle Forhaabninger for ham. Hun kunde ikke bare sig for i en saarende Tone at sige:

»Du har nok Sorg.«

Denne Spydighed traf ham godt nok; og den fik ham til lidenskabeligt at udbryde:

Du kan tro nej! Du mener, at jeg ikke kan undvære hende — den . . . ligemeget hvad hun er. Men jeg vil sige dig ganske bestemt, saa du kan forstaa det, at jeg bryder mig ikke en Smule om hende — slet ikke! Jeg hader hende hellere . . . Men det er din værste Fejl, og det er frygteligt af dig, at du altid ægger mig til at tale om hende og tænke paa hende. Du har villet — ja, villet jage mig ud til hende! . . . Derfor kan jeg ingen Steder være!«

Dermed gik han ud og trak Døren haardt i.

Magda var lidt forbavset over ham. Skulde hun have taget saa aldeles fejl? . . . Nej desværrel! . . . Men der maatte være kommet en Kurre paa Traaden mellem ham og Bodil. Tanken derom vakte en vis Hævnfyrd.

Elm gik igen op over Bakkerne. Hvad han havde sagt om Bodil, vilde han, det skulde være hans Mening; men han følte desuagtet godt, at han endnu var under hendes Fortryllelse. Og han misundte Forvalteren hende saa grundigt, som et Menneske kan misunde et andet noget. Og han følte sig helt

afmægtig i sin Lidenskab; hans syge Nerver led usigeligt under Sindets voldsomme Oprør. Somme Steder brændte Blodet, andre Steder isnede det; Hænderne svedte, men var kolde og klamme . . . Han mærkede en pludselig Slaphed i Brystet, blev bange og gik hjem.

Men hjemme kunde han heller ikke være; fordi han uophørlig maatte tænke paa Bodil og Forvalteren: De vilde følges Arm i Arm, sandsynligvis gaa ned ad Gangstien langs Pilehegnet, der, hvor han selv havde gaaet, da han første Gang kom til denne Egn; der var dunkelt og fredeligt under de buskede Piletrær, en behagelig Sti for Elskende; der kunde de hemmeligt favnes og kyskes og hviske søde Ord til hverandre; Pilene vilde ikke fortælle det til nogen, og den duftende Sommernat vilde lægge sin Tysthed over alt. . . Men Elm vilde høre, hvad der hviskedes af de to, han vilde se deres Omfavnelse og tælle deres Kys; han vilde træde frem foran dem og bringe lidt Forstyrrelse ind i deres Lykke. . . staa for dem som en Afsindig! . . . Han blev forfærdet over sine Tanker, og syntes med et, at han selvforskyldt gik ind i det sorteste Vanvid, blev tilsidst usigelig angst og spurgte Magda, om hun vilde gaa med ham ud, for han blev syg. Hun havde jo ikke stor Lyst til at føje ham; men da hun saa, hvor bleg han var, følte hun alligevel Ængstelse derover — og mærkede ogsaa Medynk.

Det vilde være hende umuligt andet end tale ømt til ham i dette Øjeblik.

De gik, Arm i Arm, op over Bakkerne. Hun spurgte et Par Gange om, hvordan han befandt sig; men det pinte ham, og han bad hende lade være, for han kunde ikke taale at tale. Saa nøjedes hun med en Gang imellem at se bekymret paa ham. Men han turde ikke se paa hende, for han troede næsten, hun kunde se hans Tanker. Han gik feberjaget ilsomt, og de kom snart ned til det Gærde, langs hvilket en Gangsti førte til Mogensens Gaard. Det var blevet helt Aften, men var alligevel temmelig lyst, saa Stien omtrent tydelig kunde ses paa hele Strækningen. Men der var jo hundrede skjulte Steder under de buskede Piletræer, hvor de Elskende kunde sidde i Fred. Elm havde en rasende Lyst til, at de skulde gaa frem ad Stien; men han turde ikke forlange det af Magda, og han turde heller ikke blive staaende der at spejde længer, da han tydelig kunde se paa sin Hustru, at hun var forundret over, at de var standset her. De gik derfor tilbage, og Elm haabede saa smaat paa, at de maaske kunde møde Bodil og Forvalteren. Men det traf sig ikke, og han vilde derfor vende om, da de næsten var kommet hjem. Men Magda klagede over, at det var saa køligt, og desuden havde hun begyndt at faa en Mistanke om, at han gik der for at udspejde et eller andet, derfor sagde hun lidt skarpt, at nu vilde hun ikke gaa med mere.

Og Følelsen af, at hun gennemskuede ham, virkede saa stærkt paa hans oprevne Sind og slappe Nerver, at det var ligesom Vejen pludselig begyndte at gyngede under ham. Da blev han for Alvor bange og bad spagfærdig, om Magda vilde passe paa ham, for han troede, han skulde dø.

Og saa gik de hjem.

XXI.

Et Par Dage efter havde Sognets Skyttekreds Præmieskydning med Fest, og Nabokredsens Skytter var indbudt til en Kapskydning. Denne Begivenhed jagede paany den vilde Storm op i Elms Sind; ti han vidste, at Forvalter Bang var Formand for den indbudte Kreds, og han vilde derfor ganske sikkert komme med til Festen. Det var Elm umuligt at blive hjemme; han vilde se og nyde sit smertelige Tab. Dog ønskede han helst, at Magda gik med; men hun vægrede sig. Og saa gik han ene.

Det var kun en lille Fest for den nærmeste Omegns Ungdom, og den blev holdt hos en af Sognets Gaardmænd, i hvis Have der var rejst et stort Dansetelt, som var pyntet med Grønt og Dannebrogssflag. Foreløbig var der i Teltet opstillet Bænke, som Deltagerne satte sig paa. Til at begynde med var de ikke ret mange, mest kun Skytterne og nogle af Sognets rigeste Piger, samt nogle Børn og enkelte ældre Folk. Tjenestefolkene kom jo først om Aftenen.

Foran Bænkene var der et Bord, hvorpaa Præmierne laa, omgivne af en Løvslyngning. En af Sognets Lærere traadte frem foran Bordet, og efterat man havde sunget en Fædrelandssang, holdt han en lille Tale om Skyttesagen. Derefter fremtraadte Kredsens Formand og kundgjorde Skydningens Resultat, idet han oplæste Navnene paa Præmietagerne, hvorpaa disse, en efter en, kom frem og modtog deres Gevinster, hvad der naturligvis var et stolt Øjeblik for dem, især fordi det skete lige for de skønnes Øjne.

Forvalter Bang var blevet Skyttekonge; og denne kraftige Skikkelse, der gik med faste Skridt og strunk Holdning, syntes som skabt til at begynde de mandiges Række. Elm sad, saa han kunde se Bodils Ansigt, og han folte en rasende Skinsyge, da han bemærkede, at hun sad der blussende varm og med straalende Blik, da Bang modtog sin Præmie. Hvor lavt han end søgte at bedømme Forvalteren, saa havde han dog en pinlig Følelse af, at den unge Herkules, der var som født til at byde og som skabt til at være Herremand, nok kunde fange et ungt Pige hjerte — naar det da ikke havde den fineste ideale Sans. Og maaske alligevel? Var der ikke noget idealt blot i det at blive Frue paa en stor Proprietærgaard? . . .

Inde i Gaardmandens Storstue blev der holdt et Festmaaltid, hvori kun nogle af de rigeste deltog. Bang var naturligvis med — og Bodil. Men

Elm blev udenfor. Han følte sig aldeles tilovers, men vilde alligevel blive og se det, der allermest kunde saare; der var noget, næsten som en ond Magt, der holdt ham fast, for at han skulde se Bang og Bodil danse sammen. Og egentlig var der jo ogsaa en Følelse af Lyst i det at gaa der saadan rigtig ulykkelig.

To Musikanter spillede op, den ene paa Horn, den anden paa Violin, og straks begyndte nogle Par at danse rundt. Dog var hverken Bang eller Bodil mellem de første paa Gulvet. Og det skete heller ikke, som Elm selvpinende havde ventet, at de kom følgende hinanden inde fra Festmaaltidet. Bodil var ikke engang den første, som Bang bad at danse med sig, saa det lod til, at Elms Ønsker slet ikke skulde opfyldes.

Men endelig fik han dog Held til at mærke noget hjerteknusende: — at se Forvalterens kraftige Arm om Bodils Midje, mens de valsede rundt og lo til hverandre.

Siden sad de to og talte fortrolig sammen. Elm blev staaende i Teltdøren. Bodil saa ham nok, men lod som ingen Ting, og det bragte ham nær et afmægtigt Raseri, at han kom til Vished om, hvor fuldstændigt hans Øjne havde tabt al Magt over hende.

I denne Sindstilstand gik han en Omgang rundt i Haven, og da han kom tilbage til Teltet, traf han

at møde Bang, som, med Lykken straalende i sit Ansigt, bød Goddag og rakte Haanden frem.

Men i Stedet for at give Haanden til Genhilsen sagde Elm i en yderst hæftig Tone:

»Jeg hilser ikke paa en Stud, selv om den er fra en Herregaard!«

Forvalterens kødfulde Ansigt blev næsten sprængrødt. — Skulde han bruge sin kraftige Næve? . . . Han fik ikke Tid til at ordne sine Tanker, før Elm skyndsomt var gaaet sin Vej, og saa fangede han, efter sin Mening, en meget fornuftig Ide, at han ikke vilde gjøre Skandale — allermindst løbe efter Mogensens Huslærer . . . bare rejse Nakken og se med et overlegent Blik paa de omstaaende, hvoraf dog maaske nogle havde hørt, hvad Elm sagde.

Elm gik hjemad. Han følte sig nu aldeles ulykkelig, ikke mest fordi han havde brugt et Skældsord, som han kunde blive straffet for, men fordi der allerede laa Straf nok i Følelsen af at have været ufin. Han havde Fornemmelsen af at være et fuldstændigt Vrag, et Menneske, hvis Sjæleliv var opløst. Den ulykkelige Elskov, som i den senere Tid havde tæret paa hans Kraft, havde været stærkt stimulerende, ligesom ogsaa Skinsygen var det; men nu da paa en Gang Elskov og Skinsyge pludselig blev revet ud af hans Bryst — Bodil havde fra denne Stund intet tillokkende for ham mere — saa var det, som hele hans Livstrang sank visnet sammen. I hele sin grelle Nøgenhed gik det op for

ham, hvor grænseløst naragtigt det var, at han, en gift Mand, var gaaet med til de unges Dans for at vinde en af de skønne . . . hvor forbandet jammerligt! Hvorfor havde dog hans Elskov saa aldeles bragt ham fra Sans og Samling, og hvorfor havde den kunnet være saa fortryllende dejlig, naar den nu forekom ham saa fortærende, daarekistegal? Var dette, det man kalder, at Bindet bliver revet fra Øjnene? Ja, nu kunde han se . . . se sig selv gaa der som en vaad Hund.

Og hvad var dér ved at gaa hjem? Magda havde han jo ogsaa tabt . . . og havde fortjent at tabe. Det bedste for hende vilde vel være, om hun aldrig saa ham mere.

Men han kom alligevel hjem — aldeles mekanisk. Hans Hustru saa nok, at alle hans Træk talte om en dyb Skuffelse, og hun kunde ikke bare sig for at sige, rigtig spydigt:

»Naa, du har nok moret dig godt.«

»Aa, lad dog være!« bad han helt ulykkelig, gik ind og kastede sig paa sin Seng.

Det var nær Aften; men han klædte sig ikke af; heller ikke siden; blev liggende, som han laa, i Klæderne.

XXII.

Da han Dagen efter var færdig med at undervise og skulde gaa hjem, traf han Bodil ude ved

Havelaagen. Ved at se hende staa der og pille ved sin Balstads, som havde været hængt ud, fik han en æggende Lyst til at saare hende; derfor sagde han, med en ham selv ukendt, knækkende tør Stemme og med al den Bitterhed, der kan ligge i en Tone:

»Jeg tør maaske ønske Dem til Lykke?«

»I hvilken Anledning?« spurgte hun og blev lidt bleg.

»Naturligvis angaaende Valget af Deres Udkaarrede. Jeg maa sige, at De har en fortræffelig Smag. Det er et meget idealt Menneske, De har valgt.«

Hun svarede ikke og saa ikke paa ham; men af hendes usikre Mine forstod han, at hun havde mærket Braadden af hans Ord.

Mens han gik op ad Vejen, følte han en vis Glæde over, at han havde været hende overlegen; men han mærkede samtidig en Fornemmelse af at have voldet Uret, og den tog til efterhaands, saa tilsidst sagde Samvittigheden ham, at det kun var Skadefryd, han følte, og de Ord, han havde sagt, var af den Slags, som siden ligger og gnaver paa Hjerterødderne. Han begyndte for Alvor at foragte sig selv og syntes, han var sunket ned i den laveste Usseldom.

Da han var kommen hjem, gik han længe frem og tilbage paa Gulvet. Han tænkte paa, om det dog ikke var muligt, at Magda kunde komme til

at se en lille Smule overbærende paa ham; ti hvordan skulde han ellers udholde det. Maaske kunde det hjælpe at fortælle hende, at Bodil var forlovet — for det troede han sikkert, at hun var — og at han ikke satte hende synderlig højt. Da han længe havde tænkt paa dette, lo han paa en vis bitter Maade.

»Hvad ler du ad?« spurgte Magda.

»Aa—e... jeg kom til at tænke paa, at Bodil er bleven forlovet.«

»Hm... Med hvem?«

Han fortalte saa, hvad han mente at vide, og tilføjede: »Han er tilpas for hende... Hun havde ingen bedre fortjent... Jeg har jo nok syntes, at der var noget... saadan noget godt ved hende; men jeg har aldrig sat hende saa meget højt... Ja, du tror det kanske nok ikke; men det vil jeg dog sige dig aldeles tydeligt!«

»Men jeg vil ingen Ting sige om hende.«

»Før har du nok villet.«

»Det kan gerne være.«

Den Lige gyldighed, hvormed hun modtog hans Meddelelse, pinte ham yderligere i Stedet for at lette hans Hjerte. Nu forstod han, at han fuldtud maatte lide sine Tab — Tabene, som han selv havde forskyldt.

XXIII.

Et Par Dage efter begyndte Høstferien, og han blev hjemme hver Dag. Med det samme kom der ligesom lidt Forandring i deres Forhold, mere Ro. Han gik og saa tungsindig ud og bar sig ad, som var han bange for hende, og saa holdt hun op med Drilleriet. De talte ikke meget sammen, kun om det allernødvendigste, ikke et kærligt Ord; men de skændtes heller ikke. Det var, som om de forsonede sig med den Tanke, at de to jo alligevel skulde drage tilsammen gennem Livet, hvordan det saa var eller ikke var.

Han led i den første Tid af en forfærdeligt tyngende Sløvhed, en Fornemmelse af Tomhed, hvori Samvittighedsnaget neppe kunde mærkes. Men saa fandt han en Slags Lægedom for sit syge Sind ved at sidde og nedskrive alt det, han vidste, af gammel Folketro, Visestumper, Mundheld, Sagn og Rim; det var hans Mening at indsende det til »Skattegraveren«.

Der gik ikke saa faa Dage med det Arbejde. Og da han saa ikke kunde huske mere, fik han Mod til at spørge Magda, om hun ikke vidste noget af den Art. Straks kunde hun ikke komme paa det allermindste, men da hun havde faaet tænkt sig om en Dags Tid, huskede hun en Visestump, og da han sagde, den var meget værd, og at de endogsaa kunde faa Penge for det altsammen, søgte hun bedre op i sin Hukommelse, og snart huskede

hun et og snart et andet af disse gamle Sager, som han saa skrev op. De kom derved til at tale ikke saa lidt sammen om det, og de fik begge to en Fornemmelse af, at der, trods alt hvad der var foregaaet, dog egentlig var noget rart ved at sidde med dette stille Arbejde i deres egen Stue.

Saadan roligt levede de altsaa sammen Dag efter Dag hele Høstmaaneden igennem. De talte ikke et Ord om deres Kærlighed eller med Bevidsthed søgte en Forsoning; men der var alligevel noget forsonende i selve deres stille Samliv, en gensidig Følelse af, at de vilde være gode ved hverandre.

Det kom derfor ligesom et lille Ryk, der gjorde ondt, da Høsten var forbi, og han igen skulde undervise. Men i de Timer, han saa var hjemme, mærkede de den samme blide, vemodige Stemning, som før. Den var i Harmoni med det stille Efteraars-solskin, der kom ind i deres Stue, vemodigt som det. Ingen af dem vovede rigtig at tro, at det var Kjærlighed; for det, de følte for hverandre, var jo saa vidt forskelligt fra de glade, flagrende Følelser i Forlovelsestiden og i den første Tid efter Brylluppet, før alt det andet var kommet rigtig i Vejen; den Gang havde deres Kjærlighed været frisk og fin og dejlig som Bøgeløv i Maj, men nu var den som Bøgens Blad i Efterhøst, naar det er hullet af Orm og mørknet af Storm og stærke Byger; og ingen af dem turde, som sagt, tro, at deres Kærlighed endnu kunde være til. Kan den saadan

blomstre frem paany? Har den mere end ét Foraar? — Nej, den Tro kunde de umuligt faa, og derfor var det bestandig kun en vemodig Glæde at være sammen.

En Gang lidt senere paa Efteraaret vovede Elm dog at spørge:

»Skal vi to alligevel ikke al Tid holde sammen?«

»Jo, det faar vi vel. . . Vi kan jo ikke andet, vi Stakler. . . Men jeg havde jo rigtignok tænkt, det kunde være anderledes.«

»Men kan vi ikke være lidt glade og meget gode ved hverandre alligevel?«

»Jo—o,« sagde hun langt, men næppe hørligt, og saa sad hun og lod Pegefingerens Negl løbe hen over Tænderne.

Han bad om et Kys, og hun vægrede sig heller ikke ved at give ham det, da han satte sig hos hende, med Armen hen om hendes Liv. Det var det første Kys i lang, lang Tid, og det fremløkkede nogle stille Taarer.

Men mange Minutter turde han ikke sidde hos hende.

Alligevel kom de fra denne Stund til Bevidsthed om, at de begge dybest inde gemte noget, der maatte kunne kaldes Kærlighed — maaske det var det allerbedste, der var reddet; men deres Glæde derover — især hendes — var kun som en Sommerfugl, der har mistet det meste af Vingernes farve-

prægtige Lød og nu sidder stille paa en Rude for at nyde Efteraarets blege Solskin.

XXIV.

Og de var fremdeles blide og overbærende mod hverandre, og lidt sørgmodige; med denne Stemning kom og svandt hver Dag, og de havde snart helt vænnet sig til denne Ro, som næsten ikke syntes dem mere at skulle forstyrres af noget. Men saa var det i den raakolde og taagede Tid lige før Jul, at Elm en Aften, han sad og læste noget højt for Magda, pludselig fik en Fornemmelse, som om Sofaen gyngede under ham. Han blev angst og bad Magda gaa med sig ud, hvad hun ogsaa gjorde, og de gik op ad Vejen; men det blev værre med ham, saa de maatte skynde sig ind igen, og han rystede som et Æspeløv.

Ud paa Natten var han allerede vild, og om Morgen blev der hentet en Læge, som erklærede Sygdommen for at være Nervefeber.

Omsider kom han da til sig selv igen; men der blev ikke Tale om at staa op endnu i lange Tider. Han nødtes derfor til at opsiges sin Huslærerplads; men Tanken om, at han saa var helt ude af Forbindelse med den Mogensenske Familie, havde en egen vederkvægende Fred med sig.

Langsomt svandt den ene triste, graa Vinterdag efter den anden, og de sorte Nætter med. Men de

syntes heller aldrig at kunne faa Ende eller at blive afløste af noget bedre. Han blev mere og mere tungsindig, følte sig selv skyldig i sin Sygdom, idet han temmelig bestemt troede, at den idelige og stærke Stemningsbevægelse hele sidste Sommer havde slappet Nerverne yderligere, end de var i Forvejen, gjort dem sensible og modtagelige for alle Indtryk, hvoriblandt ogsaa Vejrliget, der vel tilsidst havde gjort sit. Og saa pinte det ham, at han rev Magda med ind i al den Elendighed, som han nu saa for sig. Han kunde se paa hende, at hun ogsaa gruede for Fattigdommen og allerede følte den; han vidste det deraf, at hun nu hver Dag gik med et gammelt, graat Skørt, som ellers var bestemt til ikke at bruges mere. Det smertede ham meget at se hende med det paa, og især naar hun, med et gammelt Sjal op over Hovedet, havde været ude efter Kul og Brænde, og hun saa, uden at tage Sjalet af, satte sig et Øjeblik ved Kakkelovnen, med et lidende Udtryk, rynket Pande, og somme Tider endog smudset af Kullene. Da fik han brødetunge Tanker over, at hun var bleven ulykkelig med ham.

Hun var heller ikke rigtig rask, fik Opkastninger, klagede over Mangel paa Appetit og ønskede sig sære Retter Mad. Men ingen af dem vidste, det var Tegn paa, at der var et Barn i Vente.

Hans Hjærte mærkede alle hendes Suk, og naar hun klagede, var han næsten nødt til at skrige;

men det var ogsaa sjældent, at hun gjorde det; for det meste gik hun stille om, sukede lidt og saa tungsindig ud, men plejede ham ømt og medlidende; og naar han klagede, trøstede hun ham med, at det blev vel ikke værre for dem, end Vorherre vilde, det skulde være; han havde vel noget i Sinde med dem, noget, de skulde lære af denne trange Tid.

»Ja, jeg skulde vel lære at skønne paa, hvor god og trofast du er imod mig, trods alt, alt, alt. Men hvorfor skal du lide saa meget for min Skyld? . . . «

»Aa, der er ogsaa saa meget, jeg behøver at lære. Vi Mennesker er jo nogle Stakler allesammen.«

Saadanne Ord var forunderligt stemningsbeslægtede med det taagede og regnfulde Vejr, som det var den meste Vinter, og som det syntes bestandig skulde hylle dem ind i en sørgelig Tilværelse. Det var ligefrem en Lettelse, naar der kom en enkelt lys Dag med Barfrost. Saa laa Elm, ligesom da han var Dreng, og beskæftigede sin Fantasi med de Isblomster, Frostene dannede paa Ruderne, og saa følte han sig lidt bedre, naar Tankerne saadan kunde blive optaget af noget udenfor ham selv; for ellers laa han og fantaserede sig saa mange Sygdomme til, der, skønt mange af dem var aldeles indbildte, alligevel forhalede hans Helbredelse. Undertiden bildte han sig ind, at han ikke kunde faa Luft mere, og hans Seng blev derfor stillet hen

under det ene Vindu, saa Magda kunde fare til og lukke det op, hver Gang den indbildte Kvælning kom. Han var jo bange for at dø; men en enkelt Gang kunde han dog forsone sig med Tanken derom. Saaledes havde hans syge, halvvilde Fantasi en Dag fundet lutter Solskin ved Døden, og han sagde:

»Magda!«

»Ja.«

»Jeg er saa glad for at dø her.«

»For hvad dog?«

»Jo, for saa skal I begrave mig under de store Hyldebuske oppe paa den høje Kirkegaard . . . der er saa god Udsigt over Havet og Skoven derude paa Pynnten. Der vil blive dejligt om Sommeren.«

»Ja, men, Elm dog! hvad er det dog du siger? Udsigt! . . . naar du er begravet. . . Du er vist meget syg, lille Ven!«

Saa tyssede hun paa ham og vilde ikke høre mere Tale om saadan noget. Hun holdt paa hans Pande og sad der med Graad i Øjnene. Nu mærkede hun, hvor dybt hun alligvel elskede ham, og hvilket smerteligt Savn det vilde være, om han døde. Men det var fælt, hvis han skulde blive rigtig sindssyg. Hun begyndte at længes efter Foraaret, satte sit Haab til, at det, næst Guds Hjælp, skulde helbrede ham.

XXV.

Det viste sig ogsaa, at da Vejret blev, saa han kunde begynde at gaa ude, vandt han langsomt og nogenlunde sin Sundhed tilbage.

De havde ellers bestemt at flytte til Maj; men de fik Lov til at blive boende i Huset et Stykke Tid længere og tænkte saa at rejse midt paa Sommeren. De havde faaet Tilladelse til at være en Tid hos Magdas Forældre og haabede, at der imens maatte kunne findes en Virksomhed til Elm for Vinteren.

Og saa levede de altsaa foreløbig der i Huset; ikke straalende lykkelige, men alligevel kærlige mod hverandre, blide og vemodige, som de nu altid var.

Men saa var det en Dag ved St. Hanstid. De havde taget hver sin Stol og satte sig ude under de unge Linde. Det luftede mildt, og der var Skygge for den stærke Sol; kun nogle enkelte Blink kunde naa ned igennem Lindeløvet, og de dannede smaa gule Pletter, som bevægede sig paa Elms hvide Frakke, og paa det Lintøj, Magda syede paa. Han sad og drømte, mens han røg af sin lange Pibe; men hun var aldeles optaget af sit Børnetøj. En Gang holdt en lille, stumpet Særk op imod ham mens hun smilte med dette svage, vemodige Smil, der nu var hende eget.

Siden gik Elm en Omgang i Haven; da — pludselig fik han et forstemmende Indtryk. Et af

Æbletræerne havde faaet Blomster paany. Han mente ikke, han var overtroisk, men blev alligevel underligt bevæget ved Synet; for han vidste jo, at efter Folketroen betød det Lig i Huset.

Da han gik tilbage til Magda, kom i det samme to Mænd gaaende ind ad Havelaagen. Det var Stævningsmænd, og de skulde stævne Elm til at møde for Retten.

Det var i Anledning af det Skældsord, han havde brugt mod Forvalter Bang.

At han ikke var bleven stævnet før, grundede sig nok paa, at dengang Fornærmelsen skete, var Bang saa optaget af sin Forelskelse og maaske derfor saa blødhjertet, at han kunde skrive Fornærmelsen i Glemmebogen, og vistnok særlig fordi han mente, at det kunde skade hans Sag hos Bodil, om han sagsøgte Elm, der, som han nok tidligere havde mærket, stod i en egen Glans i hendes Øjne. Og om Efteraaret og Vinteren igennem var Lykken og Bodil fremdeles saa meget med ham, at han ikke tænkte videre paa andet. Men i Foraarstiden revnede Forholdet mellem ham og hende, og det saa grundigt, saa han nok kunde indse, at der aldrig blev noget af Partiet. Han kom saa til at tænke paa, at Elm maaske havde paavirket hende til at vrage ham, og det lokkede Hævn-gerrigheden frem. Han fik fat paa to Karle, som han vidste maatte have hørt, hvad Elm sagde hin Dag, og de erklærede sig ogsaa villige til at vidne for ham.

Stævningen i Forbindelse med Synet af de blomstrende Æbletrær lagde et rugende Mørke over Elms Sjæl. Hans Sind var jo endnu som et Væv af skøre Traade, og der skulde ikke meget til at rive det itu. Det blev nogle triste og tunge Dage, de der var tilbage, før han skulde i Retten. Det værste var næsten, at det netop var i den Tid, han og Magda skulde flytte; nu nødtes de til at blive længere, og det ængstede ham, for Magda blev mere og mere svag. Desuden pintes han ogsaa ved Tanken om, at alt dette, der nu stod saa mistrøstende for ham, var jo kommet af hans ulykkelige Elskov; det var vokset op deraf som Straf. —

Den sidste Aften, da de lavede hans Tøj i Orden til Rejsen, var han aldeles modfalden. Magde trøstede ham, saa godt hun kunde, og sagde, at hun da sagtens kunde være ene hjemme en Dag; men han syntes, det var forfærdeligt, at han skulde fra hende nu, da det kunde ske, at hun skulde føde. Rigtig nok var der i Nabolaget en Kone, som havde lovet at se til hende en Gang imellem, men hvad kunde der ikke ske alligevel. Det forekom ham, at de var aldeles hjælpeløse.

Han havde faaet Vognlejlighed med en Gaardmand, der ogsaa skulde til Købstaden den Dag. Det blev en lang og drævende Kørsel. Da de endelig naaede Byen, var det Tid, at Elm skulde op i Retten, og han gik da og blev ogsaa snart færdig. Men saa var det om at komme hjem snart. Paa

Gaden mødte han Gaardmanden, men denne havde endnu nogle Ærinder at udrette; dog lovede han snart at blive færdig. Men det blev helt ud paa Eftermiddagen, før Elm traf Manden igen, og det var endda inde paa et Værtshus, hvor han var kommet i Selskab med nogle andre Bønder, og drak gjorde de naturligvis. Elm fortrod, at han ikke var gaaet hjem straks; men der var jo langt, og havde han nu ventet saa længe. kunde han jo lige saa godt blive og køre med, for de skulde da vel snart til det. Men han blev ked af at sidde og se paa de bandende og bajerdrikkende Bønder, gik derfor ud paa Gaden, blev ved at gaa og kom helt udenfor Byen, mens han bestandig tænkte paa sin Hustru. Den lille Magda! klang det hele Tiden med en blød Sørgetone gennem hans Sind. Til sidst maatte han halvhøjt sige Ordene, som de lød. De lagde stille Vemod som Sommernatsdug over hans Sjæl; han fik Taarer i Øjnene og maatte bede: »Ja, Gud bevare den lille Magda!«

Langt om længe kom han da paa Hjemvejen. Gaardmanden var bleven en Smule snakkesalig og fortalte lange Historier om den nærmer Hoppe, der altid havde været et »velsignet Bæst«. »Hun er født det Foraar, da Stine Per Niels var i Barselseng med døres Karen, som nu er saa'ne lidt gode Venner med min Mads«... Under andre Omstændigheder havde Elm kanske villet skønne paa Underholdningen, men nu var den en ulidelig Plage

for hans feberjagede Sind, og det var ærgerligt at se paa, hvor sindigt det omtalte, gamle »velsignede Bæst« luntede afsted.

Det blev langt ud paa Aftenen, før de naaede saa vidt, at han skulde sige Godnat og Tak til Gaardmanden. Der var Lys hos Magda, saa han, da han nærmede sig Huset. Han var i en Fart ved Døren. Fru Mogensen modtog ham i Gangen.

»Her er nok fremmede,« sagde han.

»Ja, det staar ikke ret godt til herhjemme.«

Hurtigt rev han Overfrakken af sig, gik rask gennem Dagligstuen uden at ændse de Kvindfolk, som var der, eller hvad de puslede med, kom ind i Sovekammeret . . . Hvad var det? . . . Sov hun? . . . Saa bleg . . . Han skyndte sig hen og bøjede sig ned over hende . . . Død! . . .

»O, Gud!« stønnede han og sank blegnende ned ved Sengen. Alt blev et Øjeblik mørkt for hans Øjne.

Han hørte kun med mat Sans, at Fru Mogensen stod der og fortalte, hvordan det var gaaet til, — at ingen andre end den gamle Sidse Nielses havde været hos Magda, da hun skulde føde, — at Magda havde været meget urolig, og at Blodet derfor ikke kunde standse, hvorfor hun var faldet i Afmagt, og den gamle Kone var løbet efter Hjælp, men forsilde. Dog var Magda først død for en halv Time siden. Drengen, hun havde født, var kvik nok, og nu var Jordemoderen kommet, saa

hun kunde passe ham. Der var ogsaa Vogn efter Lægen, men der var jo saa langt at køre . . .

Elm opfattede det kun utydeligt altsammen. Han havde kun én Forestilling i sin Sjæl: hans Hustrus blege Lig.

Et Øjeblik efter kom Lægen; men der var jo ikke noget at gøre; han kunde kun konstatere, at Døden var indtraadt ved, at en Aare var sprunget.

Saa fik Elm Lov til at være ene i Sovekammeret hos sin døde Hustru. Han kastede sig ned paa sin Seng og led forfærdeligt. Det var i sin Tid, da han var forelsket i Bodil, kommet til ham som en fristende Tanke, at Magda muligvis kunde dø, og den Gang havde han halvvejs ønsket, men dog alligevel ikke villet ønske, at det kunde ske; men disse gamle Tanker nagede ham nu, de var som sultne Høge, der med graadig Rovlyst slog ned i hans Hjerte. Og saa var det frygteligt, at Magda ikke var hos ham og kunde sige, at hun tilgav ham. Hvor var hun nu? Hans Tanker jagede ud i et uendeligt, tomt Rum, hvor der slet intet var at se . . . Det var en lammende Fornemmelse at tænke saadan. Der var saa uhyre langt ad de endeløse Veje mellem Stjernerne; hvordan skulde vel hans Ord naa til hende der? Det var et frygteligt Skel, der var sat mellem levende og døde; der var aldeles ingen Forbindelse, kun en Evighed, som Tankerne kunde jage sig dødeligt trætte i og endda aldrig finde Hvile . . .

Han vaandede sig, saa Kvindfolkene kunde høre det inde i den anden Stue. Han nævnede Magdas Navn og sagde: »Vi var jo gode Venner alligevel — var vi ikke? . . . «

Det var forfærdeligt at være ene, netop fordi han følte, at det var hans egen Brøde, der havde bragt ham denne Ensomhed. Han maatte tænke paa og saa det tydeligt, at i al Skyld er der Spirer til Straf — mange Spirer; naaer den ene ikke at udfolde sin hævnende Bestemmelse, saa naaer den anden det; — her var en vokset op og havde faaet straffende Magt . . .

Men midt i al sin Sjælelidelse kom han pludselig til at huske paa sin lille Dreng, og Tanken om ham skinnede ligesom et lille, venligt Stjernelys ind i hans mørke Hu. Han sprang op og gik ind i Dagligstuen, og trods Kvindernes Protest tog han Barnet op af dets Søvn og holdt det i Favn. Hvilken usigelig glad Straale gik der ikke gennem hans Sjæl: Der var Træk af Magda i det lille Ansigt . . .

Han gik forholdsvis glad tilbage til sin Seng igen, og hvor træt han end var, maatte han ligge og tænke paa sin Dreng, takkede Gud for ham og følte pludselig den Trøst, at der dog var lagt Velsignelse i Straffen. Der begyndte at aabne sig en eneste lys Vej, hvorpaa hans Fantasi kunde tumle sig: — han skulde opdrage sin lille Dreng, og de skulde blive saa dygtige og stærke — ja, netop

stærke — begge to; og endelig en Gang skulde de følges ad hjem til Moder i Himmerig.

I Dagene efter dvælede han helst, saa vidt Sorgen tillod det, ved de bedste Minder, han og Magda havde i Forening. Det var saa underligt, dybt vemodigt at aabne hendes Skuffer og se, hvad der var i dem. En Gang fik han fat paa en Papæske, hvori der laa — hentørret og falmet — Myrtekransen, hun havde baaret som Brud . . . Ja, den havde jo været frisk og mørkegrøn . . . en kort Stund . . . saa kort som Magdas Lykke . . . Aa, hvor der dog var dybt til Bunden af den Sorg, der laa gemt i dette Tegn paa forgængelig Lykke! . . .

XXVI.

Den Dag, Magda skulde begraves, var det en af disse Sommerdage, hvis fine Solskin og bløde viftende Vinde han holdt saa meget af. Før de, der skulde følge hende, kom, sad han ved et af de aabne Dagligstuevinduer og saa ud paa de unge Linde, som sagte vuggede deres Grene, saa Bladene idelig skiftede Glans. Men hans Bryst snæredes nu smerteligt sammen ved Synet af disse Træer, som havde levet med ham og Magda i deres Samlivs bedste Timer og bragt Sommerens fine Ynde ind deres Stue. Hvorfor havde de dog saa ofte kunnet glemme dem siden? . . . Kunde Magda bare se, hvor glad han endnu var over disse Træer! . . . Men nu

var hine Solskinstimer jo evig forbi; han og Magda skulde aldrig mere sidde hos hinanden og se paa de unge Linde . . .

Han sad der og græd, da Vennerne kom; de var jo ikke stort flere end Mogensens Familje, og Magdas Forældre, som havde logeret hos Mogensens om Natten, og de kom derfor næsten alle til bestemt Klokkeslet.

Saa naaedes det grufulde Øjeblik, da den sorte Kiste, der gemte Magdas Legeme, blev baaret ud af disse Stuer for aldrig mere at vende tilbage.

Og det lille, sortklædte Ligfølge bevægede sig langsomt op ad den støvede Landevej mellem blomstrende, duftende Marker, hvorover det skarpe Solskin lagde al sin Middagsglans, saa det stak smerteligt i Øjnene, som græd; allermest i Elms Øjne, som næsten blindedes, skønt han slet ikke saa op i Lyset, men bare hen paa den sorte Kiste, der stod paa Vognen, som han gik lige bag efter.

Kun en eneste Gang, da Klokkernes tungsindige Gravsang begyndte at lyde, saa han op mod den højtliggende Kirkegaard, hvor Magda skulde lægges til Hvile. I Solskinnet stod Kirketaarnet som en blændende Snesejle med rød Top, og dette Syn brændte sig ind i hans Øjne; men ellers gik han som halvbevidst gennem en regnbuefarvet Taage.

Men da de naaede Graven, fik den Smertens Melodi, der spillede i hans Sjæl, nogle dybere Toner, der virkede, som om skarpt Staal greb ind

i Nerver, der ikke hidtil var berørt. Det hjalp ikke, hvor trøstefuldt Præsten talte; det lindrede først lidt, da man sang:

»For dig, o Herre! som Dage kun
Aartusinder er at regne;
et Øjeblik er den liden Stund,
vi aander i Støvets Egne.«

Men derefter maatte Nerverne gyse ved de tre bløde Dump af Jord, som Præsten kastede ned paa Kisten, mens han sagde Ordene: »Af Jord er du kommen — til Jord skal du blive — men af Jord skal du igen opstaa.« Og saa begyndte den uhyggelige Skuren med Skovle og Spader i Gruset, og det stærke Bulder af Gravens Tilkastning.

Han havde kun en underlig dunkel Forestilling om Mændene, som kastede Graven til, og om Kvinderne, som stod der blege og tavse. Bodil var imellem dem; men han huskede siden, da han kom til at tænke derpaa, ikke andet, end at hun var meget bleg, og at hun stod med en grøn Krans i Hænderne.

XXVII.

En lun Sommeraften, med nogle stille, mørkeblaa Klodeskyer paa en solgylden Vesthimmel, i Aaret 1890, fire Aar efter Magdas Død, blev et let Enspænderkøretøj holdende udenfor den Kirkegaard, hvor hun var begravet. En bleg, tankefuld Mand

steg af Vognen og løftede en lille Dreng ned; de var ene to, og holdende hinanden i Haanden gik de ind paa Kirkegaarden, hvor alt syntes at slumre tæt indhyllet i den søbedske Duft af Hyldens dunkelhvide Blomster og Lugten af Lavendler.

Ringeren og en gammel Kone, som havde puslet lidt ved nogle Grave, gik ud omtrent i det samme, og saa var der ingen andre derinde i de dødes Have end de to, som paa en Feltstol, Manden havde med, satte sig ved Magdas Grav. Manden tog Drengen op paa sine Knæ og sagde, idet han pegede mod Graven:

»Der ligger din Moder nede.«

»Hvor?« spurgte Barnet og saa forskende mod Jorden og derefter spørgende op i sin Faders Øjne.

»Nede i Jorden, min Dreng!«

»Kan hun ikke komme op, saa jeg kan se hende.«

»Nej, ikke nu . . . men Vorherre hjælper hende nok op engang.«

»Ja, kanske nok han kan, for han er vist drabelig stærk,« sagde Drengen og spilede sine Øjne højt op; han var begyndt at blive begejstret for det, der er stærkt.

Stakkels Dreng! han talte saa frejdigt og sorgløst, fordi han ikke vidste, hvad det var at have en Moder. Ved at tænke derpaa, vældede Sorgen frem i Elms Hjerte. — Det kunde jo ogsaa have været anderledes . . .

Drengen saa med bløde, medlidende Øjne paa Taarerne, der trillede ned ad Faderens Kinder. Han vilde finde paa noget at trøste med, og den springende Barnefantasi fandt da ogsaa let et Udtryk; han sagde:

»Sælger jeg dig, Fa'er, saa køber jeg dig igen.«

Det lød saa forunderligt, men faldt saa mildt og husvalende i Elms Sjøel.

Ved sin Hustrus Grav sad han og bad Gud saa mindeligt om altid at bevare Drengens Samvittighedsren og fin . . .

Saa gik de ud og kom paa Vognen. Drengen blev hyllet ind i et Par Sjalere — hans Moders — og snart sov han ind, mens de kørte ned ad Bakkerne mod de store Enge.

Og det lette Enspænderkøretøj rullede videre sydpaa i den lune Sommernat.

